

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ.

(คณะกรรมการการชก่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๐

วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

ฉ.พ. ๑๔๙/๒๕๕๐

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. เสนอโดย คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว จากคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิงหาคม ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายหนุ ภาสข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นางสาวสุภาภรณ์จิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑

นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล นิติกร ๗ นางสาวลัดดาวัลย์ สมบูรณ์กิจชัย นิติกร ๖

นายบุญสงค์ ลาคำ นิติกร ๕ นายณัฐพล นันทมานพ ประชุมชาติ นิติกร ๔

นายทศวิณห์ เกียรติทัตต์ วิทยาการ ๗ นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖

นางสาวธารินี ดวงสุวรรณ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษา เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ในทุกวันอังคารของสัปดาห์ ที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นต้นไป ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. เสนอโดย
คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา
เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณา
ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่รับร่างดังกล่าวจากคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. มีเนื้อหารวม
จำนวนทั้งสิ้น ๖ หมวด ๑๑๙ มาตรา รวมบทเฉพาะกาล มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑.๒ เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และสมควรกำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมือง การดำเนิน
กิจการของพรรคการเมือง และการเงินและการอุดหนุนทางการเงินของพรรคการเมือง ตลอดจน
การเลิกและการยุบพรรคการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

LIRT

๒. ชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทยกเลิก (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐

๖. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๗.๑ บทนิยาม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า คณะบุคคลที่รวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง โดยได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน มุ่งที่จะดำเนินกิจการทางการเมืองด้วยการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และมีการดำเนินกิจการทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองและการหารายได้จากกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมือง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

๗.๒ กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน และให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๗.๓ กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้

๗.๔ หมวด ๑ การจัดตั้งและจดทะเบียนพรรคการเมือง

๗.๔.๑ กำหนด คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และจำนวนของบุคคลผู้มีสิทธิรวมกันเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง และวัตถุประสงค์ รวมทั้งกำหนดจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป มีสิทธิรวมกันเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย แนวนโยบาย และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องมีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองดำเนินการออกหนังสือเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก และเมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าห้าพันคน ย่อมตั้งพรรคการเมืองได้ โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๔.๒ กำหนดให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนก่อนที่จะโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ก่อนดำเนินการโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดพร้อมกับหนังสือเชิญชวนสามฉบับซึ่งคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยทุกฉบับ

หนังสือเชิญชวนนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) แนวนโยบายของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อายุ สัญชาติ อาชีพ และที่อยู่ของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง
- (๕) แผน ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่งหรือมีข้อความไม่ชัดเจนให้นายทะเบียนบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว ถ้าไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วยังไม่ถูกต้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้ง และบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับแจ้ง

๗.๔.๓ เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว เห็นว่ามีรายการครบถ้วนถูกต้อง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิกและดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๙ ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือวันที่ได้รับแจ้งการแก้ไขตามมาตรา ๙ พรรคสาม เมื่อได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการถูกต้องครบถ้วน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มีชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย และแนวนโยบายของพรรคการเมืองในลักษณะตามมาตรา ๘

(๒) คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และ

(๓) ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่มีลักษณะเป็นการชวนเชื่อและไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๙ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๒๑ ไว้ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๗๘ หรือมาตรา ๗๙ เว้นแต่จะได้ล่วงพ้นระยะเวลาที่กำหนดห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

เมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก และดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับรองการแจ้งนั้นให้ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

๗.๔.๔ กำหนดกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย หรือแนวนโยบายของพรรคการเมืองในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลที่สั่งไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า หนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามมาตรา ๑๐ (๑) หรือ (๓) หรือตามมาตรา ๑๐ (๒) และมีผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเหลืออยู่ไม่ถึงสิบห้าคน ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลที่สั่งไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

LIRT

๗.๔.๕ กำหนดกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งเนื่องจากหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบถ้วนหรือมีข้อความไม่ชัดเจนตามมาตรา ๙ วรรคสองหรือหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๑ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๑ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

๗.๔.๖ กำหนดกรณีที่ต้องดำเนินการหากปรากฏในหนังสือเชิญชวนว่าชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองอื่น (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในหนังสือเชิญชวนซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้ทำความเข้าใจกันว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับแจ้งตามที่ได้ตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

(๒) ในกรณีที่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับฉลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีสิทธิใช้ชื่อ ชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพิจารณารับแจ้งจากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามผลของการจับฉลากนั้น

ให้นายทะเบียนบอกกล่าวการรับแจ้งตาม (๒) เป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลตาม (๒)

LI RT

๗.๔.๗ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคน (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจากนายทะเบียน ได้ดำเนินการเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ แล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองนัดประชุมผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก เพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง

๗.๔.๘ กำหนดให้การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้บรรดาผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งระเบียบวาระการประชุมพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบด้วย

๗.๔.๙ กำหนดองค์ประชุมของที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองจะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน กำหนดผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม การออกเสียงลงคะแนน และ คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก กำหนดวิธีการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ การประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมตั้งพรรคการเมืองให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองให้ลงคะแนนโดยวิธีเปิดเผย ยกเว้นในกรณีที่ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก็ให้ลงคะแนนลับ

๗.๔.๑๐ กำหนดกิจการอันจะพึงกระทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง คือ

(๑) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งต้องไม่ขัดแย้งกับมาตรา ๘ และสอดคล้องกับแนวนโยบายตามหนังสือเชิญชวน

(๒) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

๗.๔.๑๑ กำหนดรายการที่จะต้องมีในข้อบังคับของพรครการเมือง (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ข้อบังคับของพรครการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรครการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรครการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรครการเมือง
- (๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรครการเมืองและกรรมการบริหารพรครการเมือง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรครการเมืองและกรรมการบริหารพรครการเมือง
- (๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรครการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรครการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรครการเมือง และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรครการเมือง
- (๖) การประชุมใหญ่ของพรครเมืองและการประชุมของสาขาพรครเมือง
- (๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๘) ความรับผิดชอบของพรครเมืองต่อสมาชิก
- (๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก
- (๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก กรรมการบริหารพรครเมือง และกรรมการสาขาพรครเมือง
- (๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
- (๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรครเมืองและสาขาพรครเมือง
- (๑๓) รายได้ของพรครเมือง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค และการบริจาคแก่พรครเมือง
- (๑๔) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป
- (๑๕) การเลิกพรครเมืองและสาขาพรครเมือง

๗.๔.๑๒ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารพรครเมือง (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการบริหารพรครเมือง ประกอบด้วย หัวหน้าพรครเมือง รองหัวหน้าพรครเมือง เลขาธิการพรครเมือง รองเลขาธิการพรครเมือง เหนรัญญิกพรครเมือง โฆษกพรครเมือง และกรรมการบริหารอื่น ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิก ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

๗.๔.๑๓ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด พร้อมทั้งส่งนโยบายของพรรคการเมืองและข้อบังคับของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง พร้อมทั้งส่งนโยบายของพรรคการเมืองและข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างละสามฉบับ ทะเบียนประวัติผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- (๕) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยต้องมีหมายเลขประจำตัวประชาชน ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก พร้อมสำเนาใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกที่ผู้สมัครได้ลงลายมือชื่อไว้

๗.๔.๑๔ กำหนดเรื่องที่นายทะเบียนต้องตรวจสอบในคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป
- (๒) สมาชิกตามทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน โดยเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖
- (๓) ข้อบังคับและนโยบายของพรรคการเมือง มีลักษณะที่ไม่ขัดต่อมาตรา ๘
- (๔) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐
- (๕) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ และ
- (๖) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ (๓)

LIRT

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วน ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือ ให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกของพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติ หรือตำแหน่งจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง ของนายทะเบียนตามวรรคสามมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมืองจากนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

๗.๔.๑๕ กำหนดให้นายทะเบียนต้องประกาศการรับจดทะเบียนพรรคการเมือง ในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ในการรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง ให้นายทะเบียนประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้า พรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรณูญพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

๗.๔.๑๖ กำหนดให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้ว เป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

LIRT

๗.๔.๑๗ กำหนดกรณีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ข้อบังคับของ
พรรคการเมืองหรือรายการ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อ
นายทะเบียน (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของ
พรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๒๐ (๔) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้
ในแบบตามมาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลา
ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายใน
ระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๒๒ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗.๕ หมวด ๒ การดำเนินการของพรรคการเมือง

๗.๕.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
(ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนิน
กิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของ
พรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริต
เพื่อประโยชน์ของประเทศ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับ
บุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่ง
หรือหลายคนทำการแทนก็ได้

๗.๕.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
(ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่า
สิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยยื่นใบสมัครด้วยตนเอง
พร้อมเอกสารประกอบตามที่นายทะเบียนกำหนดต่อพรรคการเมืองที่ผู้นั้นประสงค์จะสมัครเข้าเป็น
สมาชิก ตามสถานที่ที่พรรคการเมืองกำหนด และให้พรรคการเมืองส่งสำเนาใบสมัครและเอกสาร
ประกอบดังกล่าวให้นายทะเบียน

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของตนโดยผู้ใดไม่รู้หรือไม่สมัครใจ ผู้ที่ถูกแอบอ้างอาจแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาลบชื่อของผู้นั้นนอกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมด้วยรายชื่ออาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายในวันที่เจ็ดของทุกเดือน และให้สรุปยอดจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทั้งหมดในรอบปีให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคที่สาม*ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

๗.๕.๓ กำหนดหลักการที่เกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก
 - (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖
 - (๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
 - (๕) พรรคการเมืองที่ผู้เป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป
 - (๖) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง
- การลาออกจากสมาชิกตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อหัวหน้าพรรคการเมือง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ คัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้

* ข้อสังเกต ความในร่างมาตรา ๒๖ วรรคสี่ ควรมีการแก้ไข ดังนี้

“ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคที่สาม...” ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องชัดเจน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสาม ไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ ครบหกสิบวันนั้น

๗.๕.๔ กำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่พรรคการเมืองไม่อาจที่จะรับเข้า เป็นสมาชิกพรรคการเมือง รวมทั้งการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็น สมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองหรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้สมาชิกที่เป็นข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือตำแหน่งอื่นใดของพรรคการเมือง

๗.๕.๕ กำหนดห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ พรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

LIRT

๗.๕.๖ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือผู้ใด เพื่อยอมสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่ง (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือผู้ใด เพื่อยอมสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

๗.๕.๗ กำหนดให้ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ไม่เกินหนึ่งพรรคการเมืองในขณะเดียวกัน (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

๗.๕.๘ กำหนดห้ามผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้เป็นพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใด ๆ โดยมิได้เป็นพรรคการเมือง

๗.๕.๙ กำหนดกรณีที่พรรคการเมืองต้องกระทำในที่ประชุมใหญ่ (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัณยูพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น
- (๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๕.๑๐ กำหนดองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนสมาชิกซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

๗.๕.๑๑ กำหนดผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของ
พรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่า
หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน
มีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคการเมืองได้

๗.๕.๑๒ กำหนดมาตรการกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหาร
พรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ
ที่เป็นการฝ่าฝืนนโยบายหรือข้อบังคับของพรรคการเมือง ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือน
เป็นหนังสือ (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรค
การเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ฝ่าฝืนนโยบายของ
พรรคการเมืองหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายใน
และภายนอกราชอาณาจักร กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมือง
ตามมาตรา ๗๙ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการ
บริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้น
ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่
หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการ
บริหารพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจ
ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้า
พรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรค
การเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก
เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

LIRT

๗.๕.๑๓ กำหนดกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองเห็นว่ามติหรือข้อบังคับของ พรรคการเมืองในเรื่องใดขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าสิบคนเห็นว่ามติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะ และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐาน แห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มีสิทธิร้องขอ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับ หลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ ให้มติหรือข้อบังคับดังกล่าวนั้นเป็นอันยกเลิกไป

๗.๕.๑๔ กำหนดขั้นตอน และวิธีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น ให้หัวหน้า พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่ วันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการ สาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรอง การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

๗.๕.๑๕ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วย ประธานสาขา พรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขา พรรคการเมือง เภรัญญิกสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขา พรรคการเมือง โดยต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๗.๕.๑๖ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๔๐)
 มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

๗.๕.๑๗ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองในการควบคุมมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องควบคุมมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๗.๕.๑๘ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้นายทะเบียนรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสั่งเลิกพรรคการเมืองนั้น

๗.๕.๑๙ กำหนดห้ามมิให้พรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมือง ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมือง ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

LIRT

๗.๖ หมวด ๓ การเงินและการอุดหนุนทางการเงินของพรรคการเมือง

➤ ส่วนที่ ๑ การเงินของพรรคการเมือง

๗.๖.๑ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองในการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

๗.๖.๒ กำหนดองค์ประกอบของบัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

(๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย

(๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๘

(๓) บัญชีแยกประเภท

(๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

๗.๖.๓ กำหนดวันปิดบัญชีครั้งแรกของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นและครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปี (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง
งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค
เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง
โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

๗.๖.๔ กำหนดให้งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้ว
ต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยต้อง
แจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและ
สาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่
ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า
และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้า
พรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรัญญิกพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมือง
ส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ
พร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๔๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียน
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะบุคคลขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ
เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินตามวรรคสองเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา
และประกาศให้สาธารณชนทราบ

คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสาม ให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งกำหนด

๗.๖.๕ กำหนดให้รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามกฎหมาย
ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

LIART

๗.๖.๖ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจาก ตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

๗.๖.๗ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องควบคุม พรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนด และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงิน ตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับ การเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๗.๖.๘ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องจัดสรรเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๕๑)

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนให้จัดสรร เป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อ แต่ละบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

➤ ส่วนที่ ๒ รายได้พรรคการเมือง

๗.๖.๙ กำหนดให้รายได้ของพรรคการเมืองจากการเก็บค่าธรรมเนียมการรับสมัครสมาชิกพรรคการเมือง และค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๕๒)

มาตรา ๕๒ รายได้ของพรรคการเมืองจากการเก็บค่าธรรมเนียมการรับสมัครสมาชิกพรรคการเมือง และค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละพรรคการเมือง

๗.๖.๑๐ กำหนดให้การหารายได้ของพรรคการเมืองจากการจัดกิจกรรมหาทุนต้องไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร (ร่างมาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ การหารายได้จากการจัดกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมืองต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการหาทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เมื่อพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมหาทุนในแต่ละครั้งเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องรายงานรายได้ที่หาได้และกิจกรรมที่จัดขึ้นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดกิจกรรมดังกล่าว

➤ ส่วนที่ ๓ การบริจาคแก่พรรคการเมือง

๗.๖.๑๑ กำหนดให้การบริจาคเงินแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไปให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

LIRT

๗.๖.๑๒ กำหนดให้การบริจาคเงินแก่พรรคการเมืองตั้งแต่สองหมื่นบาทขึ้นไป จะต้องบริจาคโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม (ร่างมาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่สองหมื่นบาทขึ้นไป จะต้องบริจาค โดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม

๗.๖.๑๓ กำหนดให้พรรคการเมืองต้องออกหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐาน การรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร พรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งเป็นผู้รับเงินบริจาค ต้องจัดทำบันทึกการรับบริจาคไว้เป็นหลักฐาน และจัดส่งบันทึกการรับบริจาคของพรรคการเมือง พร้อมเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ รวมทั้งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้แก่พรรคการเมือง เพื่อนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคการเมืองไว้ก่อนภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค

ในกรณีการบริจาคเป็นเงินสด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมือง นำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น แล้วออก ใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่ได้รับบันทึกการบริจาค

ในกรณีการบริจาคเงินโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมือง นำส่งเข้าบัญชีเงินฝากของพรรคการเมือง ตามวรรคสาม เมื่อตั๋วแลกเงินหรือเช็คขีดคร่อมดังกล่าวไม่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ให้พรรคการเมือง ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่ที่มีรายการนั้นเกิดขึ้น

เมื่อพรรคการเมืองได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงิน ได้จากการบริจาคแล้ว ให้ลงรายการการรับบริจาคในบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของ พรรคการเมืองให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น และให้จัดส่งใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ออกใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐาน การรับบริจาค

ในกรณีที่มีการบริจาคให้แก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำประกาศ บัญชีรายชื่อผู้บริจาค และจำนวนเงิน รายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ที่ได้รับบริจาคในแต่ละสัปดาห์ให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงให้แล้วเสร็จภายในวันทำการวันแรกของ สัปดาห์ถัดมา แล้วปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และจัดส่งประกาศดังกล่าวให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศ

๗.๖.๑๔ กำหนดให้ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ (ร่างมาตรา ๕๗)

มาตรา ๕๗ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้

๗.๖.๑๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค และให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค (ร่างมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙)

มาตรา ๕๘ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นการบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับการบริจาคด้วย

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค

(๓) สำเนาหลักฐานการรับบริจาค

ในกรณีที่มีการบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือค่าของสินค้านั้นก่อนจึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่ไม่วางคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๕๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๘ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค

๗.๖.๑๖ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินที่ได้รับจากการบริจาคไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น (ร่างมาตรา ๖๐)

มาตรา ๖๐ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี

๗.๖.๑๗ กำหนดห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย (ร่างมาตรา ๖๑)

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย

๗.๖.๑๘ กำหนดห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน (ร่างมาตรา ๖๒)

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใด รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

๗.๖.๑๙ กำหนดห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองเกินกว่าสิบล้านบาทต่อปี (ร่างมาตรา ๖๓)

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองเกินกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปี

ในกรณีที่นิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติโดยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลนั้นหรือสมาชิกของนิติบุคคลนั้น

ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับบริจาคจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

๗.๖.๒๐ กำหนดห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคล นิติบุคคล หรือองค์การบางประเภท (ร่างมาตรา ๖๔)

มาตรา ๖๔ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองจาก

(๑) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น

(๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๖.๒๑ กำหนดห้ามมิให้บุคคล นิติบุคคล หรือองค์การบางประเภท บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๖๕)

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๖๔ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง

๗.๖.๒๒ กำหนดห้ามมิให้ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่หรือนิติบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๖๖)

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

๗.๖.๒๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมการได้รับการบริจาคของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๖๗)

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมการได้รับการบริจาคของพรรคการเมืองให้เป็นไปโดยเปิดเผย และให้มี

อำนาจตรวจสอบความถูกต้องของการประกาศแก่พรรคการเมือง รวมทั้งให้มีอำนาจออกคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อให้พรรคการเมืองปฏิบัติให้เป็นไปตามถูกต้อง

ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

➤ ส่วนที่ ๔ การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

๗.๖.๒๔ กำหนดให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๘)

มาตรา ๖๘ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๘๑
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๗) เงินดอกผลของกองทุน
- (๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๗.๖.๒๕ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๖๙)

มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน และพัฒนาพรรคการเมือง

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณหนึ่งคน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ผู้แทนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการครบองค์ประกอบคณะกรรมการตามวรรคสองให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจใช้เงินกองทุนเพื่อจัดตั้งสถาบันเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือบุคลากรของพรรคการเมือง รวมถึงประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๗.๖.๒๖ กำหนดเรื่องการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองโดยให้จัดสรรเป็นรายปีแก่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งหลังสุด (ร่างมาตรา ๗๐)

มาตรา ๗๐ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปีให้แก่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งหลังสุด โดยได้รับคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนนเสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกกลุ่มจังหวัด หรือได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนนเสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ

การจัดสรรเงินให้แก่พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสรรโดยจัดสรรเงินตามจำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร สาขาพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร และจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

LI RT

ในกรณีที่เป็นการพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่และยังไม่เคยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งหลังสุด ให้จัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองดังกล่าวที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

๗.๖.๒๗ กำหนดให้พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินสนับสนุนต้องจัดทำแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองในแต่ละปี โดยยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๗๑)

มาตรา ๗๑ ให้พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินสนับสนุนตามมาตรา ๗๐ จัดทำแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองในแต่ละปี ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๖.๒๘ กำหนดให้นายทะเบียนต้องประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ เพื่อจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค ได้แถลงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ (ร่างมาตรา ๗๒)

มาตรา ๗๒ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองเพื่อให้แถลงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

๗.๖.๒๙ กำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง อย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗๓)

มาตรา ๗๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

๗.๖.๓๐ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินตามกฎหมายกำหนดและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (ร่างมาตรา ๗๔)

มาตรา ๗๔ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

๗.๖.๓๑ กำหนดให้กรณีที่พรรคการเมืองได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว แต่ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าว พร้อมดอกเบี้ย (ร่างมาตรา ๗๕)

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

๗.๖.๓๒ กำหนดให้กรณีที่พรรคการเมืองได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ต่อมาภายหลังมีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๗๖)

มาตรา ๗๖ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๗.๗ หมวด ๔ การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

➤ ส่วนที่ ๑ การเลิกพรรคการเมือง

๗.๗.๑ กำหนดเหตุแห่งการเลิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๗๗)

มาตรา ๗๗ พรรคการเมืองย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๘ (๑)

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคนหรือมีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละห้าสิบคนไม่ถึงสองจังหวัดของแต่ละกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน

(๓) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปเกินสองครั้งติดต่อกัน

(๔) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๕) มีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองจริง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งเลิกพรรคการเมืองใดตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งเลิกพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

➤ ส่วนที่ ๒ การยุบพรรคการเมือง

๗.๗.๒ กำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๗๘)

มาตรา ๗๘ พรรคการเมืองย่อมยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ในกรณีที่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่

(๒) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๗๔

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) หรือ (๒) ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

๗.๗.๓ กำหนดข้อห้ามมิให้พรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ที่อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ (ร่างมาตรา ๗๙)

มาตรา ๗๙ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูก
ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ
ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๓) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๔) กระทำการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน หรือ

(๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๔

๗.๗.๔ กำหนดกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว
ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๘๐)

มาตรา ๘๐ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจาก
คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๗๙ ให้นายทะเบียน
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน เมื่ออัยการ
สูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการ
สูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการ
สูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจาก
นายทะเบียนและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้
อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติ
เกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะทำงาน ให้นายทะเบียน
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำ
การตามมาตรา ๗๙ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการ
สูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองหรือประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้ล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๗.๗.๕ กำหนดกรณีที่พรรคการเมืองเล็กหรือยุบ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเล็กหรือยุบ (ร่างมาตรา ๘๑)

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กตามมาตรา ๗๗ นอกจากกรณีตามมาตรา ๗๗ (๔) หรือยุบตามมาตรา ๗๘ หรือมาตรา ๗๙ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเล็กหรือยุบ และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับกับการชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

๗.๗.๖ กำหนดห้ามขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองต้องยุบไป ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบ เพราะไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง หรือกระทำการใดจนถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๘๒)

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุตามมาตรา ๗๘ (๒) หรือตามมาตรา ๗๙ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

๗.๗.๗ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีกำหนดเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำตามมาตรา ๗๘ (๒) หรือมาตรา ๗๙ แต่มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว (ร่างมาตรา ๘๓)

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุตามมาตรา ๗๘ (๒) หรือมาตรา ๗๙ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำตามมาตราดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

๗.๘ หมวด ๕ การควบรวมพรรคการเมือง

๗.๘.๑ กำหนดห้ามมิให้ควบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๘๔)

มาตรา ๘๔ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

๗.๘.๒ กำหนดกรณีที่มาจรรวมพรรคการเมืองเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ (ร่างมาตรา ๘๕)

มาตรา ๘๕ การควบรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

๗.๘.๓ กำหนดให้กรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่จะต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๘๖)

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่การควบรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้-

(๑) กำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

๗.๘.๒ กำหนดกรณีเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖ แล้ว ให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง (ร่างมาตรา ๘๗)

มาตรา ๘๗ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖ แล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง เพื่อมีคำสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันเลิกไป โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการเลิกและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

๗.๘.๓ กำหนดกรณีที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมพรรคการเมืองกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่รวมกันทุกพรรคแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๘๘)

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่การควมรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลักให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นเลิกไปนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIR

๗.๙ บทกำหนดโทษ

๗.๙.๑ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบ(ร่างมาตรา ๘๙)

มาตรา ๘๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

๗.๙.๒ บทกำหนดโทษสำหรับผู้สมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปโดยเจตนาดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๐)

มาตรา ๙๐ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๙.๓ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมืองหรือรายการเกี่ยวกับชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่จดแจ้งไว้กับนายทะเบียนหรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้นต่อนายทะเบียน หรือไม่ส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่มีมติให้สมาชิกพรรคการเมืองออกตามข้อบังคับของพรรคการเมืองไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียน หรือไม่แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน ไม่ส่งงบการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๙๑)

มาตรา ๙๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคห้า มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๗.๙.๔ บทกำหนดโทษสำหรับกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองที่รู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายโดยรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการใดเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๒)

มาตรา ๙๒ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมือง ผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

๗.๙.๕ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทย โดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองหรือร่วมกระทำการใด ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๓)

มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

๗.๙.๖ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยให้สมาชิกที่เป็นข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือตำแหน่งใดของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๔)

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๙.๗ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยให้พรรคการเมืองหรือผู้ใด ให้สินบน เพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่ง (ร่างมาตรา ๙๕)

มาตรา ๙๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี
ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนเป็นพรรคการเมืองต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

LIRT

๗.๙.๘ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยเรียก รับหรือยอมจะรับสินบนจากพรรคการเมืองหรือผู้ใด เพื่อยอมสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใด (ร่างมาตรา ๙๖)

มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

๗.๙.๙ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๗)

มาตรา ๙๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

๗.๙.๑๐ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้เป็นพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๙๘)

มาตรา ๙๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๗.๙.๑๑ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือไม่จัดทำทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด หรือไม่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาหรือไม่จัดทำหรือจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง (ร่างมาตรา ๙๙)

มาตรา ๙๙ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๖ วรรคห้า หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

๗.๙.๑๒ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนที่สั่งให้แจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมทั้งรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวภายในระยะเวลากำหนดหรือไม่แจ้งงบการเงินให้สมาชิกพรรคการเมืองทราบล่วงหน้าก่อนเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ (ร่างมาตรา ๑๐๐)

มาตรา ๑๐๐ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

๗.๙.๑๓ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองที่แอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคของตน หรือจัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จ (ร่างมาตรา ๑๐๑)

มาตรา ๑๐๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคของตนตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง หรือจัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๙.๑๔ บทกำหนดโทษสำหรับกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมืองที่ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดโทษปรับสำหรับพรรคการเมืองที่ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา (ร่างมาตรา ๑๐๒)

มาตรา ๑๐๒ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมืองผู้ใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

๗.๙.๑๕ บทกำหนดโทษสำหรับคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองที่ไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมือง หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ่อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ฯลฯ (ร่างมาตรา ๑๐๓)

มาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๔๔ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ่อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

LI RT

๗.๙.๑๖ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๐๔)

มาตรา ๑๐๔ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๗.๙.๑๗ บทกำหนดโทษสำหรับคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ไม่ควบคุมผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ควบคุมพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองทำให้การใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองเกินวงเงินที่กฎหมายกำหนด หรือไม่จัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๐๕)

มาตรา ๑๐๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗.๙.๑๘ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเกี่ยวกับการบริจาคแก่พรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๑๐๖)

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ หรือมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดห้าปี

๗.๙.๑๙ บทกำหนดโทษปรับสำหรับหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่จัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค หรือนำเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคไปฝากธนาคารพาณิชย์หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมเกี่ยวกับการรับบริจาคของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๐๗)

มาตรา ๑๐๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

LIRT

๗.๙.๒๐ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคแต่ไม่นำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๐๘)

มาตรา ๑๐๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๙ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่า แต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

๗.๙.๒๑ บทกำหนดโทษสำหรับหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายโดยรับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือรับเงินบริจาคจากบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลเกินกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปี หรือรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองจากบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศ นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักรซึ่งมีบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯลฯ (ร่างมาตรา ๑๐๙)

มาตรา ๑๐๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓วรรคสาม หรือมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

๗.๙.๒๒ บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลที่บริจาคแก่พรรคการเมืองเกินกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปี หรือกรณีที่นิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไปโดยไม่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือสมาชิกของนิติบุคคลนั้น (ร่างมาตรา ๑๑๐)

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

๗.๙.๒๓ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งเป็นบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่กฎหมายกำหนดห้ามบริจาคแต่ได้บริจาคเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือในทางการเมือง (ร่าง มาตรา ๑๑๑)

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนได้ไม่มีสัญชาติไทยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

๗.๙.๒๔ บทกำหนดโทษปรับสำหรับนิติบุคคลตามกฎหมายที่กำหนด ห้ามบริจาคแต่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๑๒)

มาตรา ๑๑๒ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่า ของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

๗.๙.๒๕ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยใช้ชื่อ ชื่อย่อหรือ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นแล้ว (ร่างมาตรา ๑๑๓)

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๘. บทเฉพาะกาล

๘.๑ กำหนดให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ นอกจากนี้ หากพรรคการเมืองใดยังมิได้ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่า ห้าพันคน ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๔)

มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่พรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พรรคใดยังมีได้ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคนตามมาตรา ๘ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้น ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๘ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

๘.๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ (ตามข้อ ๘.๑) และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง รวมทั้งดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่ดำเนินการเสร็จ (ร่างมาตรา ๑๑๕)

มาตรา ๑๑๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๓๓ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่ดำเนินการเสร็จ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRIT

๘.๓ กรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคน ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันเลิกไป และให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่าจำนวนสมาชิกไม่ถึงห้าพันคนหรือมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๑๖)

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๑๑๕ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสอง ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันเลิกไป และให้นายทะเบียนดำเนินการ ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง

๘.๔ ในกรณีที่ผู้ใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมืองก่อนที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลง ทุกพรรค (ร่างมาตรา ๑๑๗)

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่ผู้ใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลง ทุกพรรคตามมาตรา ๒๗

๘.๕ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินตามโครงการและแผนงาน ประจำปี ๒๕๕๐ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ยังคงดำเนินการให้แล้วเสร็จ ตามระยะเวลาที่กำหนด และดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้ ให้ครบถ้วน (ร่างมาตรา ๑๑๘)

มาตรา ๑๑๘ ให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินตามโครงการและแผนงาน ประจำปี ๒๕๕๐ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ยังคงดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะ เวลาที่กำหนด และดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้

๘.๖ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่ใช้อำนาจ เช่นเดียวกันกับศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๑๙)

มาตรา ๑๑๙ พรรคการเมืองใดมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่ใช้อำนาจ เช่นเดียวกันกับศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

LIR

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑

กับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ.

(คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
กับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้	ร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔
- (๒) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลรวมกันจัดตั้ง โดยได้รับการจัดตั้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

“ศาลรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า รวมถึง องค์การอื่นที่ทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า คณะบุคคลที่รวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง โดยได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน มุ่งที่จะดำเนินการทางการเมืองด้วยการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และมีการดำเนินการทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองและการหารายได้จากกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้	“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

หมวด ๑
การจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปสามารถรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๑๐ พรรคการเมืองต้องมีนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

หมวด ๑
การจัดตั้งและจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป มีสิทธิรวมกันเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย แนวนโยบาย และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องมีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองดำเนินการออกหนังสือเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก และเมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าห้าพันคน ย่อมตั้งพรรคการเมืองได้ โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารของจัดตั้งพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๔ (๓) มีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ หรือมีข้อความไม่ชัดเจน หรือบกพร่อง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับ หนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองได้แก้ไขเอกสารของจัดตั้งพรรคการเมืองให้ถูกต้องและ ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและ แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับเอกสารดังกล่าว

ถ้าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ดำเนินการแก้ไขเอกสารของจัดตั้งพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง หรือดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ยังไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และ ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่ วันที่สั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๕ ก่อนดำเนินการโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้ง พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดพร้อมกับหนังสือเชิญชวน ตามฉบับซึ่งคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยทุกฉบับ

หนังสือเชิญชวนนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) แนวนโยบายของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาวุธ สัญชาติ อาชีพ และที่อยู่ของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง
- (๕) แผน ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง หรือมีข้อความไม่ชัดเจน ให้นายทะเบียนบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ บอกกล่าว ถ้าไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วยังไม่ถูกต้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนสั่ง ไม่รับแจ้ง และบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่สั่ง ไม่รับแจ้ง

มาตรา ๑๐ ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๕ ให้คณะผู้เริ่ม จัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งหรือวันที่ ได้รับแจ้งการแก้ไขตามมาตรา ๕ วรรคสาม เมื่อได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการถูกต้องครบถ้วน ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) มีชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย และแนวนโยบายของพรรคการเมืองในลักษณะตาม

มาตรา ๘

(๒) คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม
มาตรา ๘ และ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นผู้เสนอ)

(๓) ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่มีลักษณะเป็นการชวนเชื่อ และไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๕ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่ได้จดทะเบียน ตามมาตรา ๒๑ ไว้ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ เว้นแต่จะได้ล่องพ้นระยะเวลาที่กำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

เมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิโฆษณา เชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก และดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับรองการแจ้งนั้นให้ ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า หนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ถูกต้อง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามมาตรา ๑๐ (๑) หรือ (๓) หรือตามมาตรา ๑๐ (๒) และมีผู้เริ่มจัดตั้งพรรค การเมืองเหลืออยู่ไม่ถึงสิบห้าคน ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้ง เหตุผลที่สั่ง ไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งตามมาตรา ๕ วรรคสอง หรือ มาตรา ๑๑ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้วินิจฉัย ข้างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองซ้ำหรือพ้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความตกลงกันว่าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ได้มีการตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

(๒) ในกรณีที่ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนพิจารณารับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจากผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เห็นว่ามิใช่ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นดีกว่า โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ข) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ก) มีจำนวนเท่ากัน ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ค) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ข) มีจำนวนเท่ากัน ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

(๓) ในกรณีที่ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นเป็นชื่อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ไม่เคยมีการใช้มาก่อนและตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

ให้นายทะเบียนแจ้งการรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (๒) และ (๓) เป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในหนังสือเชิญชวนซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้ความตกลงกันว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับแจ้งตามที่ได้ตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

(๒) ในกรณีที่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีสิทธิใช้ชื่อ ชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพิจารณารับแจ้งจากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามผลของการจับสลากนั้น

ให้นายทะเบียนบอกกล่าวการรับแจ้งตาม (๒) เป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลตาม (๒)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจาก
นายทะเบียน ได้ดำเนินการเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคนตามที่กำหนดไว้
ในมาตรา ๘ แล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองนำประชุมผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก เพื่อจัดตั้ง
พรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้บรรดาผู้ลงชื่อเข้าเป็น
สมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งระเบียบ
วาระการประชุมพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบด้วย

มาตรา ๑๖ การประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกมาประชุม
ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมตั้งพรรคการเมืองให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งทำหน้าที่
ประธานในที่ประชุม

คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุม
คนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้น
อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองให้ลงคะแนนโดยวิธีเปิดเผย ยกเว้น
ในกรณีที่ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก็ให้ลงคะแนนลับ

มาตรา ๑๗ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง คือ

- (๑) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งต้องไม่ขัดแย้งกับมาตรา ๘
และสอดคล้องกับแนวนโยบายตามหนังสือเชิญชวน
- (๒) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมเพื่อ
กำหนดนโยบายพรรคการเมือง กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร
พรรคการเมือง

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการกฤษฎีกาว่าร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๑ ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อพรรคการเมือง (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง (๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง (๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง (๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง (๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก (๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก (๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก (๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก (๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง (๑๓) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป (๑๔) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง	มาตรา ๑๔ ข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง (๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง (๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมือง และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง (๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง (๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก (๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก (๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก (๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง (๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง (๑๓) รายได้ของพรรคการเมือง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค และการบริจาคแก่พรรคการเมือง (๑๔) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป (๑๕) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัญญิการพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๓ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง ต่อนายทะเบียนพร้อมกันกับนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และสำเนารายงานการประชุมของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง
- (๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัญญิการพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๐ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง พร้อมทั้งส่งนโยบายของพรรคการเมืองและข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างละสามฉบับ ทะเบียนประวัติผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- (๕) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยต้องมีหมายเลขประจำตัวประชาชน ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก พร้อมสำเนาใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกที่ผู้สมัครได้ลงลายมือชื่อไว้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๕ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน
- (๒) นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองมีลักษณะไม่ขัดต่อมาตรา ๑๐
- (๓) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓
- (๔) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และ
- (๕) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ตามมาตรา ๑๓ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

(๖) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๖ เว้นแต่จะได้ออกพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองหรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๖ ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้อินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้วให้นายทะเบียนปฏิบัติตามนั้น

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๒๑ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป
- (๒) สมาชิกตามทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน โดยเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖
- (๓) ข้อบังคับและนโยบายของพรรคการเมือง มีลักษณะที่ไม่ขัดต่อมาตรา ๘
- (๔) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๐
- (๕) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ และ

(๖) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ (๓)

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกของพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติ หรือตำแหน่งจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามวรรคสามมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้อินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมืองจากนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้วให้นายทะเบียนปฏิบัติตามนั้น

* มาตรา ๑๔ (๖) เดิมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ (๖) เดิมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ ให้นายทะเบียนจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมืองและให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เற்றுฎีกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๔ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๒๒ ในการรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๑ วรรคสองให้นายทะเบียนประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เற்றுฎีกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๓ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๒๐ (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๔ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๒๒ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๒
การดำเนินการของพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑
การดำเนินการในทางการเมือง

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

หมวด ๒
การดำเนินการของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๑ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๔ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสองให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๒๖ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองหรือเอกสารประกอบตามที่นายทะเบียนกำหนดต่อพรรคการเมืองที่ผู้ยื่นประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามสถานที่ที่พรรคการเมืองกำหนด และให้พรรคการเมืองส่งสำเนาใบสมัครและเอกสารประกอบดังกล่าวให้นายทะเบียน

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของตน โดยผู้ยื่นไม่รู้หรือไม่สมัครใจ ผู้ที่ถูกแอบอ้างอาจแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาขอชื่อของผู้ยื่นนั้นออกจากความเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำ

ทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายในวันที่เจ็ดของทุกเดือน และให้สรุปยอดจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทั้งหมดในรอบปีให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสี่ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด
ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

ข้อสังเกต ความในร่างมาตรา ๒๖ วรรคสี่ ความมีการแก้ไข ดังนี้

"ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสี่สาม..."

ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องชัดเจนไม่ขัดแย้งกัน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑
- (๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๕) พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้ยุทธศาสตร์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๒๓ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก
 - (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖
 - (๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
 - (๕) พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป
 - (๖) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง
- การลาออกจากสมาชิกตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อ

หัวหน้าพรรคการเมือง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้ยุทธศาสตร์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิधिพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสองไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบหกสิบวันนั้น

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิधिพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสามไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบหกสิบวันนั้น

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้สมาชิกที่เป็นข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือตำแหน่งอื่นใดของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เพื่อดึงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือด้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใดๆ โดยมีได้เป็นพรรคการเมือง มาตรา ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินการกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรณูญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น (๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือผู้ใด เพื่อขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือด้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใด ๆ โดยมีได้เป็นพรรคการเมือง มาตรา ๓๓ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคการเมือง (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรณูญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น (๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๑ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระวังหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๓๔ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนสมาชิกซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๓๕ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน มีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมืองได้

มาตรา ๓๖ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายของพรรคการเมืองหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระวังหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เห็นว่าผิดหรือข้อบกพร่องในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้ผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้น ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดและอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย ประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เภรียุติสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เห็นว่าผิดหรือข้อบกพร่องในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้ผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดและอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๓๙ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วย ประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เภรียุติสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง โดยต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย และข้อบังคับพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้พรรคการเมืองช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก จุฬิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใด ยังไม่ได้รายงาน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสั่งเลิกพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมือง ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ส่วนที่ ๒
การเงินของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๓๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๘ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๘ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

- (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘
- (๓) บัญชีแยกประเภท
- (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน

บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

หมวด ๓

การเงินและการอุดหนุนทางการเงินของพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การเงินของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

- (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๘
- (๓) บัญชีแยกประเภท
- (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้น

เกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓๕ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง

งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๔๐ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และเปิดเผยไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๓๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและประกาศให้สาธารณชนทราบ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการกว้างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง

งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๔๗ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และเปิดเผยไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๔๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะบุคคลขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินตามวรรคสองเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา และประกาศให้สาธารณชนทราบ

คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสาม ให้ได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๑ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ขึ้นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๔๘ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๙ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ขึ้นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

มาตรา ๕๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อแต่ละบัญชีที่ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ส่วนที่ ๒
รายได้พรรคการเมือง

มาตรา ๕๒ รายได้ของพรรคการเมืองจากการเก็บค่าธรรมเนียบการรับสมัครสมาชิกพรรคการเมือง และค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละพรรคการเมือง

มาตรา ๕๓ การหารายได้จากการจัดกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมืองต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการหาทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เมื่อพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมหาทุนในแต่ละครั้งเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องรายงานรายได้ที่ทำได้และกิจกรรมที่จัดขึ้นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดกิจกรรมดังกล่าว

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
หมวด ๓ การสนับสนุนพรรคการเมือง ส่วนที่ ๑ การบริจาคแก่พรรคการเมือง มาตรา ๕๕ การบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๕๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เมื่อพรรคการเมืองได้รับการบริจาคเงิน ให้พรรคการเมืองเปิดเผยรายชื่อผู้บริจาคและจำนวนเงินที่ได้รับการบริจาคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	ส่วนที่ ๓ การบริจาคแก่พรรคการเมือง มาตรา ๕๕ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๕๕ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่สองหมื่นบาทขึ้นไป จะต้องบริจาคโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม มาตรา ๕๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งเป็นผู้ได้รับเงินบริจาคต้องจัดทำบันทึกการรับบริจาคไว้เป็นหลักฐาน และจัดส่งบันทึกการรับบริจาคของพรรคการเมืองพร้อมเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ รวมทั้งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้แก่พรรคการเมือง เพื่อนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคการเมืองไว้ก่อนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค ในกรณีการบริจาคเป็นเงินสด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น แล้วออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่ได้รับบันทึกการบริจาค ในกรณีการบริจาคเงิน โดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมือง นำส่งเข้าบัญชีเงินฝากของพรรคการเมืองตามวรรคสาม เมื่อตั๋วแลกเงินหรือเช็คขีดคร่อมดังกล่าวไม่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ให้พรรคการเมืองออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่มีรายการนั้นเกิดขึ้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๕๑ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ มาตรา ๕๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นการบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับการบริจาคด้วย (๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค (๓) ตำแหน่งหลักฐานการรับบริจาค ในกรณีที่การบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือค่าของสินค้านั้นก่อนจึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่มิอาจคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้	เมื่อพรรคการเมืองได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้จากการบริจาคแล้ว ให้ลงรายการการรับบริจาคในบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคการเมืองให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น และให้จัดส่งใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ออกใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับบริจาค ในกรณีที่มีการบริจาคให้แก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้บริจาค และจำนวนเงิน รายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ได้รับบริจาคในแต่ละสัปดาห์ให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงให้แล้วเสร็จภายในวันทำการวันแรกของสัปดาห์ถัดมา แล้วเปิดเผยไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และจัดส่งประกาศดังกล่าวให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศ มาตรา ๕๓ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ มาตรา ๕๔ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นการบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับการบริจาคด้วย (๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค (๓) ตำแหน่งหลักฐานการรับบริจาค ในกรณีที่การบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือค่าของสินค้านั้นก่อนจึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่มิอาจคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๕๕ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๔ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค มาตรา ๕๖ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำความผิดอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน	มาตรา ๕๕ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๔ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค มาตรา ๖๐ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใด รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำความผิดอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือดำเนินการในทางการเมืองจาก

- (๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขา อยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร
- (๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละยี่สิบห้า
- (๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)
- (๖) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมือง เกินกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปี

ในกรณีที่นิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติโดยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลนั้นหรือสมาชิกของนิติบุคคลนั้น

ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับบริจาคจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๔ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองจาก

- (๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร
- (๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น
- (๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)
- (๖) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๕๓ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๖๔ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมการได้รับการบริจาคของพรรคการเมืองให้เป็นไปโดยเปิดเผย และให้มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องของการบริจาคแก่พรรคการเมือง รวมทั้งให้มีอำนาจออกคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อให้พรรคการเมืองปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้อง

ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นผู้เสนอ)

ส่วนที่ ๒
การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

มาตรา ๕๖ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๖๔
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๗) เงินดอกผลของกองทุน
- (๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๔
การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

มาตรา ๖๔ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๘๑
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๗) เงินดอกผลของกองทุน
- (๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานกบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมือง ซึ่งสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน และผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งไม่มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน และพัฒนาพรรคการเมือง ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานกบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการครบองค์ประกอบคณะกรรมการตามวรรคสองให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจใช้เงินกองทุนเพื่อจัดตั้งสถาบันเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญกับสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือบุคลากรของพรรคการเมือง รวมถึงประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๘ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ให้จัดสรรให้เป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินงานของแต่ละพรรคการเมืองที่ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนสมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง จำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุด จำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง และจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตามลำดับ

มาตรา ๕๙ ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๑๐ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปีให้แก่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งล่าสุด โดยได้รับคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนนเสียงของผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกกลุ่มจังหวัด หรือได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนนเสียงของผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งประเทศ

การจัดสรรเงินให้แก่พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสรรโดยจัดสรรเงินตามจำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร สาขาพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร และจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ในกรณีที่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่และยังไม่เคยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งล่าสุด ให้จัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานในการดำเนินงานของพรรคการเมืองดังกล่าวที่ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ ให้พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินสนับสนุนตามมาตรา ๑๐ จัดทำแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองในแต่ละปี ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการของพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๐ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และ สถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่อง ค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่นๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง อย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่ บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียน ว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ให้นายทะเบียน เรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๑๒ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และ สถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิก ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของแต่ละพรรคการเมืองเพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิด ค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการ สนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ เพื่อดำเนินกิจการ ในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๔ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไป ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ของปีถัดไป

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมา ปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายและ ให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๔ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔
การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๖๖ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔
การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑
การเลิกพรรคการเมือง

มาตรา ๖๗ พรรคการเมืองย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ภายใต้งบ

มาตรา ๖๘ (๑)

- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคนหรือมีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละห้าสิบคนไม่ถึงสองจังหวัดของแต่ละกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน

- (๓) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปเกินสองครั้งติดต่อกัน

- (๔) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

- (๕) มีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองจริง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งเลิกพรรคการเมืองใดตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งเลิกพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	ส่วนที่ ๒ การยุบพรรคการเมือง มาตรา ๘๘ พรรคการเมืองย่อมยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ในกรณีที่พรรคการเมืองนั้น ยังมีสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ (๒) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๘๔ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) หรือ (๒) ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุ ดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรค การเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา LIRT Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๖๖ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ (๓) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ (๔) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓.	มาตรา ๖๘ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๓) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ (๔) กระทำการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ (๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๔

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๖๑ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนและผู้แทนจากอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้อัยการสูงสุด เพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๖๗ วรรคสาม)

* ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองซ้ำ หรือห้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองหรือประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้ล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น (มาตรา ๖๗ วรรคสอง)

มาตรา ๘๐ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน เมื่ออัยการสูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะทำงาน ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำการตามมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองซ้ำ หรือห้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองหรือประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้ล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบตามมาตรา ๖๕ นอกจากกรณีตามมาตรา ๖๕ (๓) ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิก หรือยุบ และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับกับการชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ หรือกระทำการตามมาตรา ๖๖ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่พรรคการเมืองเลิกตามมาตรา ๘๑ นอกจากกรณีตามมาตรา ๘๑ (๔) หรือยุบตามมาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๘๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบ และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับกับการชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุตามมาตรา ๘๔ (๒) หรือตามมาตรา ๘๕ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุตามมาตรา ๘๔ (๒) หรือมาตรา ๘๕ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

หมวด ๕
การรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๑๐ การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับการพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบายพรรคการเมือง
- (๒) กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๕ การเรียกประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

หมวด ๕
การควบรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา ๑๕ การควบรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีการควบรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบายของพรรคการเมือง
- (๒) กำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ การเรียกประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ แล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันยุบไป โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น หรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองอื่นในกรณีที่ต้องเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการยุบและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นามตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการเลือกตั้งร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๑ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ แล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง เพื่อมีคำสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันเลิกไป โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการเลิกและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่การควบรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นเลิกไปนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งและให้นามตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๗ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๐ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคห้า มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๒ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง มาตรา ๑๖ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม หรือมาตรา ๓๔ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท มาตรา ๑๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท	มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนเป็นพรรคการเมืองต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง มาตรา ๕๙ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๖ วรรคห้า หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท มาตรา ๑๐๐ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท มาตรา ๑๐๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคของคนตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง หรือจัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๘๒ พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา
ตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัด
ให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๓๗ หรือจัด
ให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จ
ในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ่อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และ
การใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๔ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขา
พรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกิน
วันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๑๐๒ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง
หรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมืองผู้ใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
วุฒิสภามาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา
ตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมือง
ผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๔๔
หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี
ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ่อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดง
ที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๔ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด
ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท
ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑
มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๔๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๔๙ พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ หรือมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๑๐๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ วรรคสาม หรือมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศ ออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๕๑ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของ จำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

"มาตรา ๕๑/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับ ไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๒ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และในกรณีที่พรรคการเมือง ดังกล่าวพรรคใดยังมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วน ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๑๑๒ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่า ของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่พรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พรรคใดยังมีได้ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคนตามมาตรา ๘ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้น ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๘ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๕๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๕๒ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง ขอบบังคับพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕ และดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๕๒ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันยุบไปตามมาตรา ๖๕ และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง พรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มิได้ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓ ให้หนังสือรับรองการจัดตั้งพรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๕๕ ภายหลังจากที่พรรคการเมืองได้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเลือกพรรคการเมืองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกกริบบดำเนินการนำเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่งต่อหรือเลือกพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เลือกตั้งหรือเลือกพรรคการเมือง

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกคนใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๕

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

มาตรา ๑๑๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ขอบบังคับของพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ หรือมาตรา ๑๑๙ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่ดำเนินการเสร็จ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๑๑๕ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันเลิกไป และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่ผู้ใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลง ทุกพรรคตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๑๑๒ ให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินตามโครงการและแผนงาน ประจำปี ๒๕๕๐ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ยังคงดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติไว้

มาตรา ๑๑๓ พรรคการเมืองใดมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่ใช้อำนาจ เช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
- : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
- : พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
(คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

พรรคการเมือง*

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ หมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา ๔๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพของชนชาวไทยในการร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมือง การจัดองค์กรภายในการดำเนินการทางการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๒๘ บัญญัติให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ต้องมีสาระสำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมือง การเลิกพรรคการเมือง การจัดทำรายงานการดำเนินการทางการเมือง การจัดตั้งและพัฒนาสาขาพรรค การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ การตรวจสอบและจัดทำบัญชีของพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จึงเป็นกฎหมายที่บัญญัติรองรับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้เป็นรูปธรรมและนำไปใช้บังคับในการปฏิบัติหรือกำหนดโทษกรณีไม่ปฏิบัติหรือกระทำการฝ่าฝืนซึ่งมีทั้งสิ้น ๘๕ มาตรา

ความหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ ได้ให้คำจำกัดความคำว่า "พรรคการเมือง" หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลร่วมกันจัดตั้งโดยได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ส่วนความหมายที่นักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความเห็นว่า พรรคการเมืองเป็น "สถาบันหลัก" (Basic Institution) ของประชาชนในการสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองในฐานะที่เป็น "เจ้าของประเทศ" ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โดยทั่วไปแล้วพรรคการเมืองจะมีอิทธิพลต่อการกระทำหน้าที่ของระบบการเมืองและโดยกลับกัน ระบบการเมืองก็มีอิทธิพลต่อการกระทำหน้าที่ของพรรคการเมืองด้วย

อาจสรุปได้ว่า พรรคการเมือง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นในนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในหลักการใหญ่ๆ ตรงกันหรือมีผลประโยชน์บางอย่างร่วมกันได้รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองร่วมกัน และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศในที่สุด

* ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพิษณุโลก

LIRT

หลักเกณฑ์การจัดตั้งพรรคการเมือง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีบทบาทที่สำคัญในการรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง ในฐานะเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ดังนี้

๑. ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์และไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง จัดการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรค ข้อมาหนดพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อประชุมแล้วเสร็จจะต้องทำรายงานการประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง โดยมีประธานและเลขานุการลงชื่อรับรองการประชุม

๒. ผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง จะต้องยื่นคำขอจัดตั้งพรรคต่อนายทะเบียนพร้อมนโยบาย ขอบังคับพรรค บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และสำเนารายงานการประชุม

๓. นายทะเบียนจะตรวจสอบความถูกต้อง หากผิดพลาดจะส่งให้แก้ไขภายใน ๗ วัน เมื่อแก้ไขแล้วเสร็จจะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาว่า จะรับแจ้งการจัดตั้งพรรคหรือไม่รับการจัดตั้งพรรคและจะแจ้งให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้ง

หลักเกณฑ์การรวมพรรคการเมือง

กฎหมายพรรคการเมืองกำหนดเรื่องเกี่ยวกับการรวมพรรคการเมืองไว้ ๒ ลักษณะ กล่าวคือ

ลักษณะแรก เป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่ง หรือหลายพรรคการเมืองเข้ากับพรรคการเมืองหลัก เช่นพรรค ก พรรค ข รวมกับพรรค ค โดยมีพรรค ค เป็นหลัก มีวิธีดังนี้

๑. พรรคการเมือง ที่จะรวมกันต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรค

๒. แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมืองที่จะรวมกับพรรค และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรค ก และพรรค ข ไปเนื่องจากไปรวมกับพรรค ค

ลักษณะที่ ๒ เป็นการรวมพรรคการเมืองหลายพรรค เพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ เช่น การรวมพรรค ก พรรค ข และพรรค ค ตั้งเป็นพรรคใหม่ชื่อพรรคง มีวิธีการ ดังนี้

๑. พรรคที่จะรวมขอความเห็นชอบต่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรค

๒. เมื่อเห็นชอบแล้วหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหาร ของแต่ละพรรคพรรคละ ๑๐ คน จะประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย และกำหนดข้อบังคับพรรค

๓. จัดประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคเพื่อให้ความเห็นชอบ

นโยบายและข้อบังคับ รวมทั้งเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองใหม่ และแจ้ง
ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

๔. เมื่อนายทะเบียนรับจดแจ้งพรรคการเมืองใหม่แล้วก็จะร้องขอ
ต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ยุบพรรคการเมืองเดิมทุกพรรค

หลักเกณฑ์การเลิกหรือรวมพรรคการเมือง

พรรคการเมืองที่ดำเนินการ สามารถเลิกหรือยุบพรรคการเมือง หากไม่
ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติพรรคการเมืองกำหนด หรือประสงค์จะรวมพรรคกับพรรค
การเมืองอื่น ซึ่งแบ่งการเลิกหรือยุบพรรคออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก พรรคการเมืองมีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง เนื่องจาก
ไม่กระทำตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง เช่น

๑. ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรค
การเมือง
๒. มีสมาชิกพรรคการเมืองไม่ถึง ๕,๐๐๐ คน
๓. ไม่ส่งรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง
๔. ไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมือง จะดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน
๑๕ วัน นับแต่วันพบเหตุดังกล่าว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวจริง
จะมีคำสั่งให้ยุบพรรค และนายทะเบียนต้องประกาศคำสั่งยุบพรรคลงในราชกิจจานุเบกษา

ข้อมูลพรรคการเมืองที่รวม และถูกยุบ

หลักเกณฑ์การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่ดำเนินการ สามารถ
เลิกหรือยุบพรรคการเมือง หากไม่ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติพรรคการเมืองกำหนด
หรือประสงค์จะรวมพรรคกับพรรคการเมืองอื่น ซึ่งแบ่งการเลิกหรือยุบพรรคออกเป็น
๒ ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก พรรคการเมืองมีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง เนื่องจาก
ไม่กระทำตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง เช่น

๑. ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง
๒. มีสมาชิกพรรคการเมืองไม่ถึง ๕,๐๐๐ คน
๓. ไม่ส่งรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง
๔. ไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

LIRT

นายทะเบียนพรรคการเมือง จะดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันพบเหตุดังกล่าว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่ามิใช่เหตุดังกล่าวจริง จะมีคำสั่งให้ยุบพรรค และนายทะเบียนต้องประกาศคำสั่งยุบพรรคลงในราชกิจจานุเบกษา

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ที่	อำนาจหน้าที่พรรคการเมืองที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง	ห้วงเวลาที่กำหนดใน พระราชบัญญัติ	บทกำหนดโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
๑	มาตรา ๔๒ หัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค และกรรมการสาขาพรรคต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีที่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นต่อนายทะเบียน	(๑) ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง (๒) ภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง หมายเหตุ ให้ถือเอาวันที่พรรคการเมืองได้รับหนังสือตอบรับการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งจากนายทะเบียนเป็นวันที่เข้าดำรง ตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และ ปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๘๔)
๒	มาตรา ๒๒ วรรคสี่ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการที่พรรคการเมืองมีมติให้สมาชิกพรรคการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคการเมืองไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียน	ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๗๖)
๓	มาตรา ๒๙ พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ต้องดำเนินการให้มี สมาชิกตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งมีที่ อยู่ใน ๔ ภาค และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ภาคละ ๑ สาขา แล้วแจ้งนายทะเบียน	ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง	มีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕(๕) ซึ่งนายทะเบียนต้องร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

๔	มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เมื่อมีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้น หัวหน้าพรรคการเมืองต้องมีหนังสือแจ้ง การจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียน	ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ วันที่จัดตั้งสาขาพรรค การเมือง	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ยัง มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๗๖)
๕	มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้ง การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมืองหรือการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้อง กระทำโดยที่ประชุมใหญ่	ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับไม่เกินวันละห้าร้อย บาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๗๖)
	มาตรา ๓๓ วรรคสาม การเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้แจ้งไว้ใน การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อ นายทะเบียน ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง ไม่แจ้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรค แจ้งการเปลี่ยนแปลง	ภายในระยะเวลาที่ นายทะเบียนกำหนด	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (มาตรา ๘๐)

การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็ง โดยกองทุนนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมือง และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การบริหารและการดูแลพรรคการเมือง

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน ๙ คน ขึ้นทำหน้าที่แทน ประกอบด้วย

- นายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นประธานกรรมการ
- ผู้แทนกรรมการการเลือกตั้งหนึ่งคน
- ผู้แทนกระทรวงการคลัง
- ผู้แทนสำนักงบประมาณ
- ผู้แทนพรรคการเมือง ซึ่งมีสมาชิกในสังกัด เป็นส.ส. เลือกกันเองจำนวนสามคน
- ผู้แทนพรรคการเมือง ซึ่งไม่มีสมาชิก ส.ส. ให้เลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

- เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ
รายได้ของกองทุนเพื่อสนับสนุนพรรคการเมือง

กองทุนมีที่มาของรายได้จากเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

๑. เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
๒. เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๓. เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษ ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๕๑
๔. เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๕๑
๕. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
๖. เงินดอกผลของกองทุน
๗. เงินรายรับอื่น

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนฯ

คณะกรรมการกองทุนฯ ในแต่ละปีกำหนดให้วงเงินสำหรับการใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองในแต่ละปี ไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบ แต่ไม่เกินร้อยละแปดสิบของวงเงินที่จะใช้จ่ายในปีนั้น

สำหรับพรรคการเมืองที่จะได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุน จะต้องเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้ง และได้ดำเนินการครบถ้วนตามกฎหมาย อีกทั้งไม่อยู่ระหว่างที่นายทะเบียนพรรคการเมืองหรืออัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง โดยการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองเป็นรายปี ตามแผนงานและโครงการที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องมิขัดแย้ง

๑. เพื่อใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองจะได้รับ
๒. เพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม
๓. เพื่อการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
๔. เพื่อให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

มีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินสนับสนุนแต่ละพรรคการเมือง ดังนี้

๑. การจัดสรรตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง วงเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองในแต่ละปีจะจัดสรรตามหลักเกณฑ์ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง, จำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง, จำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง และจำนวนสาขาของพรรคการเมืองในสัดส่วนที่เท่ากัน ซึ่งมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินสนับสนุนแต่ละพรรคการเมือง ดังนี้

๒. การจัดสรรตามจำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้คำนวณจากวงเงินที่จัดสรรให้พรรคการเมืองตามจำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง คูณด้วยจำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองหารด้วยจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมดจากบัญชีรายชื่อของทุกพรรคการเมือง ผลลัพธ์ที่ได้ คือ จำนวนวงเงินสูงสุด ที่อาจจัดสรรให้แต่ละพรรคการเมือง ตามจำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง

๓. การจัดสรรตามจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมือง ให้คำนวณจากวงเงินที่จัดสรรให้พรรคการเมืองตามจำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง คูณด้วยจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมือง หารด้วยจำนวนสมาชิกของทุกพรรคการเมือง ผลลัพธ์ที่ได้คือ จำนวนวงเงินสูงสุด ที่อาจจัดสรรให้ตามจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมือง

การจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองเพื่อแถลงผลงาน ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ

การสนับสนุนพรรคการเมือง โดยการจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมือง เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนพรรคการเมืองประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อให้แถลงงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ดังนี้

๑. สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ อ.ส.ม.ท
๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
๓. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗
๔. สถานีวิทยุโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง ๙ อ.ส.ม.ท.
๕. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑
๖. สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
๗. เครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงเสียงกองทัพบก
 - ๗.๑ สถานีกระจายเสียงกองทัพบก ๒๑ สถานี
 - ๗.๒ กองทัพเรือ ๓๖ สถานี
 - ๗.๓ กองทัพอากาศ ๑๔ สถานี
 - ๗.๔ กองบัญชาการทหารสูงสุด ๑๔๕ สถานี

๘. เครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ๖๒ สถานี
๙. เครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ๑๗๒ สถานี
- ๙.๑ สถานีวิทยุรัฐสภา ๑๑ สถานี
- ๙.๒ สถานีวิทยุกรมไปรษณีย์โทรเลข ๑๒ สถานี
- ๙.๓ สถานีวิทยุกระจายเสียงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๔๔ สถานี
- ๙.๔ สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๑ สถานี
- ๙.๕ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑ สถานี
- ๙.๖ สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๑ สถานี

รัฐธรรมนูญกับพรรคการเมือง*

รัฐธรรมนูญกับพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด ทั้งนี้ เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นผลมาจากการมีสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิได้ด้วยการรับรองของรัฐธรรมนูญ จึงถือได้ว่ารัฐธรรมนูญเป็นที่มาของสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการก่อตั้งพรรคการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม กรณีประเทศไทยนับแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน มีรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๗ ฉบับ โดยแต่ละฉบับได้บัญญัติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไว้ แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับแรกๆ จะไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาการเมืองไทยได้รับการพัฒนาไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

๑. รัฐธรรมนูญ (The Constitution)

รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งกำหนดรูปแบบและหลักการปกครอง ตลอดจนวิธีการดำเนินการปกครองไว้อย่างเป็นระเบียบ รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของประชาชนที่พึงกระทำต่อรัฐ กับการรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งรัฐจะละเมิดมิได้ไว้ด้วย^{*} ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญดังกล่าว หมายความว่า บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ การที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดมีสาเหตุอยู่ ๓ ประการ คือ

๑.๑ รัฐธรรมนูญเป็นสัญญาประชาคม (Social Contract) ที่เกิดจากเจตจำนงดีของทุกคนร่วมตกลงกันตามอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยมประชาธิปไตย

๑.๒ รัฐธรรมนูญมีกระบวนการตราที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากกระบวนการตรากฎหมายอื่น ๆ โดยประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญโดยตรงหรือโดยทางอ้อม

๑.๓ รัฐธรรมนูญได้สถาปนาการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง และแบ่งแยกระหว่างอำนาจสูงสุด และอำนาจอื่น

* ที่มา: <http://www.senate.go.th/web-senate/research46/pdf/1123.pdf>

* กระมล ทองธรรมชาติ. "วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย" กรุงเทพฯ, มีนาคม ๒๕๒๔, หน้า ๑.

* บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. "กฎหมายมหาชน เล่ม ๓: ที่มาและนิติวิธี", กรุงเทพฯ, พฤศจิกายน ๒๕๓๘, หน้า ๑๘-๑๙.

สำหรับรัฐธรรมนูญของประเทศไทย จำนวน ๑๗ ฉบับประกอบด้วย ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช

๒๔๗๕

๒) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙

๔) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐

๕) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒

๖) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๕ แก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๙๕

๗) ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒

๘) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑

๙) ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕

๑๐) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

๑๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙

๑๒) ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐

๑๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑๔) ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔

๑๕) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

๑๖) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๑๗) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

รัฐธรรมนูญในจำนวน ๑๗ ฉบับดังกล่าว มีรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับ

สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในการจัดตั้งพรรคการเมือง จำนวน ๘ ฉบับ คือ

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙

มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เกละสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง การอาชีพ ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งบทกฎหมาย”

๒) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒

มาตรา ๓๙ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ รวมกันเป็นพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการในทางการเมืองโดยวิถีทางประชาธิปไตย และไม่ขัด ต่อระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญนี้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับสมาคมจะนำมา ใช้บังคับแก่พรรคการเมืองมิได้”

LIART

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๖๕

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในทรัพย์สิน การพูด
การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้ง
พรรคการเมือง ทั้งนี้ ภายใต้บังคับแห่งบทกฎหมาย”

๔) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑

มาตรา ๓๗ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ
รวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง โดยวิถีทางประชาธิปไตย และไม่ขัด
ต่อระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญนี้”

และวรรคสอง บัญญัติว่า “การจัดตั้งและการดำเนินการของพรรคการเมือง
ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง”

๕) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

มาตรา ๔๕ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ
รวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การจัดตั้งและการดำเนินการของพรรคการเมือง
ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง”

และวรรคท้าย บัญญัติว่า “พรรคการเมืองต้องแสดงที่มาของรายได้และการ
ใช้จ่ายโดยเปิดเผย”

๖) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

มาตรา ๓๘ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ
รวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การรวมกัน การจัดตั้ง การดำเนินการและ
การเลิกพรรคการเมืองย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง”

และวรรคท้าย บัญญัติว่า “พรรคการเมืองต้องแสดงที่มาของรายได้และ
การใช้จ่ายโดยเปิดเผย”

๗) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

มาตรา ๔๑ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์
ในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การรวมกัน การจัดตั้ง การดำเนินกิจการ และการเลิกของพรรคการเมืองย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง”
 และวรรคท้าย บัญญัติว่า “พรรคการเมืองต้องจัดทำบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และต้องแสดงโดยเปิดเผยซึ่งที่มาของรายได้และการใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

๘) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔๗ วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

วรรคสาม บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะ และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย”

และวรรคท้าย บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป”

๒. พรรคการเมือง (The Political Party)

๒.๑ ความหมายของพรรคการเมือง

ในสังคมการเมืองจะมีกลุ่มของบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองคล้าย ๆ กัน หรือมีอุดมคติทางการเมืองในแนวทางเดียวกันรวมตัวกันเพื่อให้มีการต่อสู้แข่งขันทางการเมืองตามวิถีทางการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อต่อรองผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือเพื่อมุ่งหวังเข้าไปเป็นรัฐบาลทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน กลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ ก็คือ พรรคการเมือง (Political Party) นั่นเอง

LIART

วิสุทธิ โพธิ์แท่น^๓ ให้คำนิยามพรรคการเมืองว่าหมายถึง กลุ่มบางคนที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน รวมกันจัดตั้งเป็นรากฐานที่มีการจัดองค์กรที่แน่นอนชัดเจน มีการกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญในการปกครองและบริหารประเทศในด้านต่าง ๆ มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง พยายามเข้าไปมีหรือมีส่วนร่วมในอำนาจรัฐจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ

ทินพันธ์ นาคะตะ ให้ความหมายพรรคการเมือง คือ กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและในการบริหารประเทศ ด้วยการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังที่จะได้เป็นรัฐบาลหรือเสียงข้างมากในรัฐสภา^๔

Carl J. Fredrich ให้ความหมายพรรคการเมือง คือ การรวมตัวกันเป็นกลุ่มที่มั่นคงเพื่อการเป็นรัฐบาล และเพื่อรักษาฐานอำนาจของการเป็นรัฐบาล^๕

Herman Finer ให้ความหมายพรรคการเมือง คือ การตกลงร่วมใจกันของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการปกครองของรัฐนั้น ๆ เพื่อนำหลักการดังกล่าวไปปฏิบัติให้บรรลุผล^๖

Austin Ranney and Winmore Kendall ให้ความหมายพรรคการเมือง คือ การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายเพื่อชัยชนะของการเลือกตั้งในการเป็นรัฐบาล^๗

Roy C. Macridis ให้ความหมายพรรคการเมือง คือ การร่วมกันของประชาชนเพื่อการสานประโยชน์ในการจัดตั้งรัฐบาล^๘

Edmund Burke ได้เขียนไว้ใน Thoughts on the Cause of the Present Discontents เมื่อปี ๑๗๗๐ ว่า “พรรคการเมืองคือสมาคมที่เกิดจากการรวมกลุ่มของคนเพื่อส่งเสริมให้มีความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของชาติ ภายใต้กฎเกณฑ์เฉพาะที่คนเหล่านั้นเห็นชอบร่วมกัน”^๙

Leon D. Epstein ให้ความเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมือง ไว้ใน Political Parties in Western Democracies, (New Brunswick, N.J.: Transaction, ๑๙๗๙), p. 9 ว่า “...เป็นกลุ่มที่มีการจัดองค์กรแบบหลวม ๆ มุ่งหาตำแหน่งต่าง ๆ ของรัฐที่มาจากการเลือกตั้ง”^{๑๐}

^๓ วิสุทธิ โพธิ์แท่น. “การดำเนินการของพรรคการเมืองไทย” สถาบันพระปกเกล้า, อาคารศูนย์สัมมนาชั้น ๕ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี, พ.ศ. ๒๕๔๔.

^๔ ทินพันธ์ นาคะตะ. ประชาธิปไตยไทย, ห้างหุ้นส่วนสหยาบสื่อและการพิมพ์, กรุงเทพฯ, ๒๕๔๓, หน้า ๑๔๑

^๕ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน. การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, VJ. Printing, กรุงเทพฯ ๒๕๔๔ หน้า ๓๘๑

^๖ อ้างแล้ว, หน้า ๓๘๑.

^๗ อ้างแล้ว, หน้า ๓๘๑.

^๘ อ้างแล้ว, หน้า ๓๘๑.

^๙ Frank J. Sorauf. Party Politics in America, Canada, Little, Brown & Company Limited p. 7.

^{๑๐} Ibid., p. 7.

LIRT

คำจารึกที่อนุสาวรีย์แห่งเมือง Delaware มีว่า “พรรคการเมืองหมายถึง องค์การทางการเมืองใด ๆ ที่เลือกคณะกรรมการมลรัฐ (state committee) หรือพนักงานประจำคณะกรรมการมลรัฐ โดยที่ประชุมใหญ่แห่งมลรัฐ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่เลือกมาจากแต่ละเขตเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคจะต้องมีการลงทะเบียนสมาชิกพรรค รวมทั้งมีการเสนอชื่อผู้ที่ได้รับเลือกเป็นคณะผู้เลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี หรือเสนอชื่อผู้ที่สมควรเข้ารับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ในการเลือกตั้งทั่วไป”^{๑๑}

ถ้าวิเคราะห์ตามความหมายนี้ จะเห็นว่าพรรคการเมืองจะแตกต่างจากกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มผลประโยชน์ทั่ว ๆ ไป คือ กลุ่มอื่น ๆ จะมีความสำคัญทางการเมืองในลักษณะผลักดันหรือเรียกร้อง แต่พรรคการเมืองจะมุ่งเข้าสู่อำนาจการเมืองโดยตรง ส่วนการจะเข้าสู่อำนาจได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับกลไกของระบบการเมืองเป็นประการสำคัญ เพราะถ้าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมาชิกของพรรคการเมืองก็ต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน แต่ถ้าเป็นการปกครองในระบอบเผด็จการ รัฐก็จะเป็นผู้ดำเนินการแต่งตั้งสมาชิกพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นกลไกที่สำคัญมากในระบบการเมือง เพราะเป็นตัวกำหนดให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีแบบแผนที่แน่นอน นอกจากนี้ ยังเป็นตัวเชื่อมระหว่างรัฐบาลกับประชาชนอีกด้วย

พรรคการเมืองอาจมีหลายรูปแบบ เช่น ระบบพรรคการเมืองพรรคเดียวหรือพรรคเด่นพรรคเดียว ได้แก่ ประเทศจีน หรือระบบพรรคการเมืองเด่นสองพรรค ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือระบบพรรคการเมืองระบบหลายพรรค ได้แก่ ประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประวัติความเป็นมาและความเหมาะสมของแต่ละประเทศ

๒.๒ องค์ประกอบของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่จำเป็น ดังนี้

๒.๒.๑ คน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง และบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

๒.๒.๒ สถานที่และอุปกรณ์ หมายถึง สถานที่ตั้งพรรคการเมือง และอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับใช้ในกิจการของพรรคการเมือง

๒.๒.๓ โครงสร้างของพรรคการเมือง หมายถึง การจัดแบ่งโครงสร้างที่สำคัญของพรรคการเมืองว่าจะแบ่งอย่างไร เช่น ต้องจัดให้มีสำนักงานเลขาธิการพรรค มีคณะกรรมการบริหาร มีฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายข้อมูลสารสนเทศ ฯลฯ เป็นต้น

๒.๒.๔ ระเบียบและข้อบังคับของพรรค ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดอุดมคติของพรรค ตลอดจนนโยบายของพรรค ซึ่งเป็นการผูกพันบุคลากรในพรรคไว้อย่างมั่นคง

^{๑๑} Ibid., p. 7.

๒.๓ บทบาทของพรรคการเมือง

โดยทั่วไปพรรคการเมืองจะมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น เป็นตัวแทนประสานประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ ให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองและรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศ สะท้อนความคิดเห็นของประชาชนให้รัฐบาลได้ทราบ สรรหาผู้นำทางการเมืองที่มีความรู้ความสามารถเพื่อจัดตั้งรัฐบาล และมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นพรรครัฐบาลหรือพรรคฝ่ายค้าน

พรรคการเมืองที่พัฒนาแล้ว จะมีบทบาทหน้าที่หลักๆ เช่น ให้การศึกษาทางการเมือง กระตุ้นเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมือง เพื่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดนโยบายหลักที่สำคัญเพื่อมุ่งนำไปใช้ในการปกครองและบริหารประเทศ และเป็นตัวกลางเชื่อมประสานกลุ่มประชาชน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการทำงานในสังคมร่วมกัน

๒.๔ รัฐธรรมนูญกับการจัดตั้งพรรคการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมืองไม่ได้เริ่มขึ้นหลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่เริ่มจากพระราชดำริของรัชกาลที่ ๖ ที่จะนำระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ จึงได้ทดลองสร้างเมืองดุสิตธานีขึ้น และมีการตั้งพรรคการเมือง ๒ พรรค คือ พรรคโบน้ำเงิน และพรรคโบแดง^{๑๖} การดำเนินการดังกล่าวเป็นเพียงการทดลอง จนกระทั่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ แนวความคิดการจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ จึงเกิดขึ้น หลังจากคณะราษฎรยึดอำนาจได้แล้วมีความคิดที่จะจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น แต่ทำเป็นในรูปของสมาคม เช่น สมาคมคณะราษฎร โดยมุ่งเป็นฐานเสริมกำลังทางการเมือง ภายหลังสิ้นสุดสงครามโลกก็ถูกยุบไป

๒.๕ การจัดตั้งพรรคการเมืองในประเทศไทย

การจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องมีผู้จัดตั้งจำนวน ๑๕ คนขึ้นไป มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

พรรคการเมืองต่างมีนโยบายและข้อบังคับที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติและศาสนาโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

^{๑๖} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. “มนุษย์กับสังคม” เอกสารการสอน หน่วยที่ ๑ - ๗ สาขาวิชาศิลปศาสตร์, พ.ศ. ๒๕๓๘.

LIRT

หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญและ
ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ

ข้อบังคับพรรคการเมืองจะต้องประกอบด้วย ^๓

๑. ชื่อพรรคการเมือง

๒. ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

๓. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง

๔. การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่ง ตลอดจน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมือง
อื่นใด คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วย

๔.๑ หัวหน้าพรรค

๔.๒ รองหัวหน้าพรรค

๔.๓ เลขานุการพรรค

๔.๔ รองเลขานุการพรรค

๔.๕ เภรณูญิกพรรค

๔.๖ โฆษกพรรค

๔.๗ กรรมการบริหารอื่น

๕. แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนอำนาจหน้าที่
ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่ง
ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง

๖. การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมสาขาพรรคการเมือง

๗. สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

๘. ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก

๙. การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก

๑๐. วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก

๑๑. หลักเกณฑ์และวิธีเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

๑๒. การบริหารการเงินและสินทรัพย์ และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมือง และ
สาขาพรรคการเมือง

๑๓. การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

๑๔. การเลือกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

^๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑, มาตรา ๑๑.

LIRT

เมื่อดำเนินการต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองพร้อมกับนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และสำเนารายงานการประชุมของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

๑. ชื่อพรรคการเมือง
๒. ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
๓. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
๔. ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง
๕. ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนตรวจสอบในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ คน
๒. นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ขัดกับมาตรา ๑๐ คือไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติและศาสนาของชนในชาติ
๓. เอกสารขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วน
๔. คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีคุณสมบัติครบถ้วน
๕. ชื่อพรรคการเมืองและเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นขอไว้ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า ถูกต้องครบถ้วนให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งแล้วจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ในทางตรงกันข้ามถ้านายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า คุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผล ให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำร้องขอจัดตั้งพรรคการเมือง สมาชิกของพรรคการเมืองจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

LIRT

๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
 ๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ (ผู้จะเป็นกรรมการบริหารพรรค
 ต้องมีอายุ ๒๐ ปี)

๓. ไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ
 สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกของพรรคอยู่แล้ว จะพ้นจากความเป็นสมาชิกเมื่อ

๑. ตาย
๒. ลาออก
๓. ขาดคุณสมบัติข้างต้น
๔. พรรคมีมติให้ออกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
๕. พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป

อนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้ง
 พรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อย
 ต้องประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และ
 มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

๒.๖ การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองนั้น ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
 มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง
 ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมือง
 เป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้า
 พรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ หัว
 หน้พรรคการเมืองจะต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้ง
 สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย
 ตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทิน
 ที่ผ่านมา พร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีที่นายทะเบียนกำหนด
 ให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

นอกจากนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการ
 ของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียน
 กำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณะชน
 ทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึง ๙๐ วัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

อนึ่ง มีข้อบัญญัติห้ามมิให้พรรคการเมืองช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 เป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม

LIRT

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑^{๙๙} บัญญัติไว้ว่า “เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง คือ

๑. การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง
๒. การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง
๓. การเลือกตั้งหัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค รองเลขาธิการพรรค เภรัณุกพรรค โฆษกพรรค และกรรมการบริหารอื่น ๆ
๔. การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

๒.๗ การดำเนินการเกี่ยวกับการเมืองของพรรคการเมือง

คณะกรรมการพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงาน เงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนการจัดให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

บัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

๑. บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงรายจ่ายหรือค่าใช้จ่าย
๒. บัญชีรายรับจากการบริจาค
๓. บัญชีแยกประเภท
๔. บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์ โดยครบถ้วน และต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบดุลและงบรายได้และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรค งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคทุกสาขาด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีและค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้ให้ชัดเจน

อย่างไรก็ตาม งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ และรับรองการสอบบัญชี งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ และรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่

^{๙๙} อ้างแล้ว, มาตรา ๒๕.

ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และ
ปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหาร
พรรคการเมืองต้องควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
เกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควบคุม
ไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๒.๘ รัฐธรรมนูญกับการยุบเลิกพรรคการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑^{๙๔} บัญญัติไว้ว่า

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
๒. มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
๓. มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น
๔. มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
๕. ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕, ๒๖, ๒๙, ๓๕ และ ๖๒”

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ข้างต้น
ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
ความปรากฏต่อนายทะเบียน และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น
กับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่ง
ยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

นอกจากนี้ เมื่อพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคการเมืองได้^{๙๕} คือ

๑. กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ

๒. กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๓. กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย
ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

^{๙๔} อ้างแล้ว, มาตรา ๖๕.

^{๙๕} วิสุทธิ์ ไพธัณฑ์. “การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองไทย” สถาบันพระปกเกล้า, อาคารศูนย์พัฒนา ชั้น ๕ สถาบัน
พัฒนาข้าราชการพลเรือน ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง นนทบุรี, ๒๕๕๔.

LIART

๔. กระทำการฝ่าฝืน เช่น รับคนไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นสมาชิกหรือให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรค หรือยอมให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์ของพรรค

๕. รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์จากผู้อื่น เพื่อกระทำการ ดังนี้

๕.๑ กระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ กฎ เศรษฐกิจของประเทศ และราชการของแผ่นดิน

๕.๒ กระทำการอันเป็นกิจกรรมหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๕.๓ กระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ

๕.๔ กระทำการอันเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

๕.๕ รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคลหรือนิติบุคคล ดังนี้

๕.๕.๑ บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

๕.๕.๒ นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

๕.๕.๓ นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้มีสัญชาติไทย หรือมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละยี่สิบห้า

๕.๕.๔ องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

๕.๕.๕ บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จะเห็นได้ว่าการยุบเลิกพรรคการเมืองนั้น แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะไม่ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีบทบัญญัติค่อนข้างชัดเจนว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่สั่งยุบเลิกพรรคการเมืองได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ หรือพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๖๖ (๑)-(๕) รวมทั้งกระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ เป็นต้น

LIRT

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

**ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น
ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.**

ของ

- พรรคประชาธิปัตย์
- พรรคธรรมชาติดีไทย
- พรรคประชากรไทย
- พรรคมหาชน

เสนอ

**คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๐**

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พรรคประชาธิปัตย์

ข้อเสนอแนะของพรรคประชาธิปัตย์

พรรคประชาธิปัตย์ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. แล้วมีข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาดังต่อไปนี้

1. มาตรา 8 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ ชื่อ ภาพ เครื่องหมาย แนวนโยบาย และ ข้อบังคับของพรรคการเมืองต้องมีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยก ในเรื่องเชื้อชาติหรือ ศาสนาระหว่างชนในชาติ”

คำว่า ก่อให้เกิดความรู้สึกน่าจะเป็นถ้อยคำที่ไม่สามารถจำกัดความหมายที่แน่นอนลงไปได้ว่ามีขอบเขตแค่ไหน เพียงไร เป็นการให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งมากเกินไป โดยอาศัยเพียงแต่ความรู้สึกเท่านั้นก็ตัดสินใจว่าเกิดความแตกแยกแล้ว จึงไม่น่าจะมีเหตุผลเพียงพอในการบัญญัติกฎหมาย อย่างไรก็ตามถ้าจำเป็นจะเขียนไว้ก็ควรใช้คำว่า “ก่อก่อให้เกิดความแตกแยก” ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

2. มาตรา 18 วรรคสอง มี 3 กรณี ที่พรรคเห็นสมควรแก้ไข คือ

2.1 บัญญัติว่า “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง... จะต้องมีความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติ”

การบัญญัติในประเด็นนี้จะทำให้มีข้อถกเถียงกันมากระหว่างนายทะเบียนพรรคการเมืองกับพรรคการเมืองนั้น ๆ เพราะถ้านายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่านโยบายดังกล่าว เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แต่พรรคการเมืองเห็นว่า เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แล้วจะให้ใครหรือสถาบันใดเป็นผู้ตัดสินว่าฝ่ายใดถูกต้อง ซึ่งโดยทางปฏิบัติแนวนโยบายของพรรคการเมืองก็ควรเป็นอำนาจของพรรคการเมืองเป็นผู้กำหนด ไม่ควรให้องค์กรใดมาห้ามหรือบังคับว่าเขียนนโยบายอย่างนั้นไม่ได้ เพราะถ้าเป็นนโยบายที่ปฏิบัติไม่ได้แล้วประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเองว่าจะเลือกหรือไม่เลือกพรรคนั้น ๆ

ประเด็นนี้เห็นควรตัดออกไป โดยให้การกำหนดนโยบายเป็นเรื่องของพรรคการเมือง โดยเฉพาะ ไม่ใช่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ใช้ดุลยพินิจถึงกับเลิกพรรคการเมืองนั้น

2.2 การให้ระบุแหล่งที่มาของการใช้จ่ายเงินตามนโยบายนั้น ในทางปฏิบัติจริงๆ หากพรรคการเมืองได้บริหารประเทศ ก็จะมีโอกาสบริหารจัดการทางการเงิน, การคลังตามสถานการณ์ได้ แต่ถ้าไม่ได้เป็นรัฐบาลก็เป็นเรื่องยากที่จะระบุแนวทางการกำหนดที่มาของรายได้

อย่างแน่นอนเป็นการล่วงหน้า อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้ประชาชนย่อมมีวิจารณ์ว่าสิ่งที่พรรคการเมืองเสนอจะสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ จึงเห็นสมควรตัดออก

2.3 นโยบายในบางด้าน เช่น ด้านสวัสดิการของประชาชน ด้านการปรับ

คำตอบแทนบุคคลากรภาครัฐ เป็นต้น เป็นนโยบายที่พรรคการเมืองอาจมีการนำเสนอ ซึ่งนโยบายเช่นนี้ไม่ควรถือว่าเป็นการซื้อสิทธิ ขายเสียง หรือสัญญาว่าจะให้ในความหมายที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นหากกองพรรคนี้ไว้ จะมีการโต้แย้งและเป็นปัญหาในการวินิจฉัยที่หาข้อยุติได้ยาก จึงสมควรตัดออกไป

สำหรับพรรคสุดท้ายของมาตรานี้ ก็ควรตัดทิ้งออกไปทั้งพรรค เพราะการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมืองเพราะสาเหตุที่พรรคการเมืองนั้นกำหนดนโยบายที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติจึงน่าจะไม่มีเหตุผลเพียงพอและที่สำคัญนโยบายของพรรคการเมืองก็เป็นเรื่องของพรรคการเมืองนั้น โดยเฉพาะ ประกอบกับนโยบายของพรรคการเมืองก็อาจมีการปรับปรุงแก้ไขเสมอเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โอกาสที่พรรคการเมืองยังไม่ได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ก่อนจึงเกิดขึ้นได้เสมอ

พรรคเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบีบบังคับพรรคการเมืองมากเกินไป ทั้ง ๆ ที่เรื่องนโยบายของพรรคการเมืองนั้นควรปล่อยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจจะเหมาะสมและมีเหตุผลมากกว่า และยังไม่เป็นภาระของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมาคอยตรวจสอบ ติดตามเรื่องอย่างนี้โดยไม่จำเป็น

3. มาตรา 22 พรรคสอง บัญญัติว่า “ กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีวาระการดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินคราวละ 4 ปี และสมาชิกจะดำรงตำแหน่งใดติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้”

บทบัญญัตินี้บังคับไม่ให้สมาชิกพรรคดำรงตำแหน่งใดติดต่อกันเกิน 2 วาระหรือ 8 ปี ไม่ได้ นั่นก็หมายถึงคนที่ป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือตำแหน่งอื่นใดจะเป็นหัวหน้าพรรคหรือตำแหน่งใดเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

พรรคประชาธิปัตย์เห็นว่า พรรคนี้ทั้งพรรคควรตัดทิ้งไปเพราะ

3.1 การบัญญัติไว้เช่นนี้ เป็นการขัดต่อเสรีภาพในการตั้งพรรคการเมืองหรือการรวมตัวของประชาชนในการตั้งพรรคการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและในขณะเดียวกันถ้าจะตั้งคำถามว่าด้วยเหตุผลอะไรที่ห้ามสมาชิกดำรงตำแหน่งใดเกิน 2 วาระหรือ 8 ปี ติดต่อกันไม่ได้ ครั้นจะมาอ้างว่าเพราะรัฐธรรมนูญห้ามผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเกินกว่า 2 วาระหรือ 8 ปี ติดต่อกันก็ไม่น่าจะอ้างได้ เพราะบทบาทต่างกันมาก การเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือตำแหน่งอื่น ๆ ภายในพรรค สมาชิกเป็นผู้เลือกตามความเหมาะสมและความไว้วางใจ การบัญญัติเช่นนี้

เท่ากับเป็นการทำลายความเข้มแข็งของพรรคการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งหัวหน้าพรรค นั้นจะต้องใช้เวลาเพื่อสะสมบารมีภายในพรรค และที่สำคัญก็คือการสร้างความเป็นผู้นำให้ ประชาชนยอมรับด้วย ซึ่งการสร้างบารมีหรือการสร้างความเป็นผู้นำดังกล่าวนั้น จะต้องใช้เวลา ตามสมควร

การบัญญัติเช่นนี้เป็นแนวความคิดที่ไม่มีตรรกะหรือมีเหตุผลรองรับและก็ไม่มีประเทศใด ในโลกที่วางกฎเกณฑ์ในลักษณะนี้และเท่ากับเป็นการเปิดช่องให้คนมีเงินเท่านั้นที่จะมาเป็น หัวหน้าพรรคได้ เพราะเวลาไม่อำนวยให้ จึงต้องรีบใช้เงินทอง หรือกระทำทุกวิถีทางเพื่อรีบให้ได้ เป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าคณะกรรมการร่างจะหวังดีว่าการได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ จำเป็นต้องเป็นหัวหน้าพรรคเพราะไม่มีข้อห้ามเอาไว้ก็สามารถพูดได้ แต่ในความเป็นจริงคนที่ เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองเท่านั้นที่จะได้เป็นนายกรัฐมนตรี แม้ว่าในอดีตจะมีคนอื่นมาเป็น นายกรัฐมนตรีบ้างในบางโอกาส โดยไม่ได้เป็นหัวหน้าพรรคก็ตามแต่เหตุการณ์เช่นนั้นคงเกิดขึ้น ได้ยากอีกในอนาคต

พรรคประชาธิปัตย์ จึงไม่เห็นด้วยกับบทบัญญัติในวรรคนี้ และควรตัดทิ้งไปทั้ง วรรคเพราะมิฉะนั้นแล้วพรรคการเมืองก็จะไม่เข้มแข็งและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบ ประชาธิปไตยต่อไป

3.2 บทบัญญัติในมาตรา 21 (4) และ (5) ขัดกับบทบัญญัติในมาตรา 22 วรรคสอง กล่าวคือในมาตรา 21 ระบุว่า “ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้โดย มาตรา 21 (4) บัญญัติว่า “การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุดและ การออกจากการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหาร พรรคการเมือง และ.....” และ มาตรา 21 (5) บัญญัติให้มี “แผนและกำหนดเวลาในการ จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากรายการตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมือง และ.....”

แต่มาตรา 22 วรรคสอง กลับบัญญัติว่า “กรรมการบริหารพรรคการเมืองมี วาระการดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินคราวละ 4 ปี และสมาชิกจะดำรงตำแหน่งใดติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้” และในมาตรา 40 วรรคสองก็บัญญัติ เรื่องวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสาขา พรรคการเมือง” ไว้เช่นเดียวกัน

LIRT

บทบัญญัติตามมาตราที่อ้างถึง ขัดกันเองคือมาตรา 21 บัญญัติให้พรรคการเมืองออกข้อบังคับของพรรคการเมืองได้เองโดยให้ระบุนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการสาขาพรรคไว้ให้ชัดเจน ซึ่งเท่ากับว่าแต่ละพรรคจะกำหนดวาระอย่างไรก็ได้ แต่ในมาตรา 22 วรรคสองและมาตรา 40 วรรคสอง กลับจำกัดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งไว้

4. มาตรา 20 , มาตรา 34 บัญญัติให้การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ ลงคะแนนลับ และมาตรา 35 การเลือกตั้งผู้แทนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนสมาชิกที่จะเข้าร่วมประชุมใหญ่ของพรรคจะต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยลับ และมาตรา 40 การเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองให้ ลงคะแนนลับ

แม้พรรคประชาธิปไตยจะใช้วิธีการลงคะแนนลับมาหลายครั้ง แต่เห็นว่าการบัญญัติให้ผูกมัดไว้ตายตัวในกฎหมาย แต่ควรเป็นอำนาจของพรรคที่จะไปออกเป็นข้อบังคับพรรคการเมืองเอง เพื่อความสะดวก คล่องตัวในการบริหารพรรค

5. มาตรา 29 การบัญญัติให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อพรรคการเมืองนั้น พรรคประชาธิปไตยเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่ให้ผู้สมัครยื่นสมัครด้วยตนเอง แต่ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการยื่นสมัครด้วยตนเองนั้นไม่ใช่สมัครที่สำนักงานใหญ่ของพรรคซึ่งอยู่ที่กรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียวเท่านั้น แต่ควรให้สมัครได้ ณ ที่ทำการสาขาพรรคในจังหวัดนั้น ๆ หรือถ้ายังไม่มีสาขาพรรคในจังหวัดนั้น ๆ ก็ให้ยื่นสมัครที่สาขาพรรคในจังหวัดที่ใกล้เคียงได้เพราะมิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่อยู่ห่างไกลที่มาสมัครเป็นสมาชิกเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการมาขึ้นสมัครเป็นสมาชิก ณ สำนักงานใหญ่ ซึ่งพรรคส่วนใหญ่ก็ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ในปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศ ก็เป็นช่องทางสำคัญที่บุคคลนิยมใช้ในการสมัครสมาชิก หรือติดต่อสื่อสาร ประเด็นที่สำคัญน่าจะอยู่ที่การสมัครใจที่จะเป็นสมาชิกพรรคมากกว่า ด้วยเหตุนี้ การให้สมัครที่สาขาพรรคได้ด้วยจึงเป็นเรื่องที่มีเหตุผล ทั้งนี้ นอกจากเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีความประสงค์เป็นสมาชิกพรรคแล้ว ก็ยังเป็นการบังคับโดยทางอ้อมให้พรรคการเมืองต้องจัดตั้งสาขาพรรคให้กระจายทั่วทั้งประเทศด้วย

6. มาตรา 35 เห็นสมควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนสมาชิก” ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

พรรคประชาธิปัตย์ขอเรียนว่า ตามข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ปัจจุบัน ตัวแทนสมาชิก หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่พรรคส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง การบัญญัติให้ตัวแทนสมาชิกซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม จึงไม่มีความจำเป็นในเมื่อมีตัวแทนสมาชิกจากบุคคลดังที่อ้างถึงอยู่แล้ว ซึ่งจำนวนก็เกินสองในสามด้วย การบัญญัติให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมืองจึงเหมาะสมกว่า

7. มาตรา 36 “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขาพรรคการเมืองที่มีอยู่หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 คนจากทุกภาคมีสิทธิเข้าชื้อกันเพื่อเสนอจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมืองได้”

เหตุผลที่ขอแก้ไขให้เพิ่มจำนวนผู้ลงชื่อขอเปิดประชุมใหญ่สามัญวิสามัญก็เพราะโดยทั่วไปคณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจยื่นคำร้องขอเปิดประชุมใหญ่สามัญอยู่แล้ว และในทางปฏิบัติก็ไม่เคยมีปัญหาในเรื่องการเปิดประชุมใหญ่สามัญ

8. มาตรา 42 การบัญญัติให้การเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 สมาชิกพรรคในเขตเลือกตั้งหรือในกลุ่มจังหวัดนั้นเป็นผู้เลือกสมาชิกที่อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นหรือกลุ่มจังหวัดนั้น

ขั้นตอนที่ 2 เสนอคณะกรรมการสาขาพรรค

ขั้นตอนที่ 3 เสนอคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นผู้คัดเลือกในลำดับสุดท้ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในที่บังคับพรรคการเมือง

พรรคประชาธิปัตย์พิจารณาเห็นว่าบทบัญญัติมาตรานี้ แม้จะไม่นำมาใช้บังคับในการเลือกตั้งครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ก็ไม่มีเหตุผลที่ชัดเจนว่าทำไมต้องมีบทบัญญัติเช่นนี้ ซึ่งโดยหลักการแล้วการจะให้พรรคการเมืองมีความเป็นอิสระในการคัดเลือกบุคคล การบังคับเช่นนี้เท่ากับเป็นการบังคับให้ทุกพรรคการเมืองต้องมีสาขาพรรคทุกเขตเลือกตั้งเท่ากับพรรคการเมืองต้องมีเงินเพียงพอต่อการจัดตั้งสาขาพรรค ทั้งนี้ เพราะการดำเนินงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองจะต้องมีค่าใช้จ่ายจึงกลายเป็นว่าบทบัญญัติของมาตรานี้บังคับให้กลุ่มผู้มีเงินหรือนายทุนเท่านั้นที่ตั้งพรรคการเมืองได้ ซึ่งน่าจะขัดต่อเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญได้ เพราะฉะนั้น พรรคเห็นสมควรให้เป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

สำหรับบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา 35 ควรตัดออกทั้งหมด ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว

9. มาตรา 66 วรรคแรกที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองเกินกว่าสิบล้านบาทต่อปี” พรรคประชาธิปัตย์เห็นควรแก้ไขเป็น ไม่ให้เกินตามสิบล้านบาทต่อปี เพราะในความเป็นจริงนายทุนผู้บริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองของประเทศไทยมีจำนวนน้อยราย แต่ค่าใช้จ่ายของพรรคในการบริหารและการดำเนินงานตามโครงการมีค่อนข้างมาก จึงเห็นควรกำหนดขึ้นเพดานขึ้นสูงให้มากขึ้น หรือไม่กำหนดไว้เลยก็ได้ เพราะในทางปฏิบัติพรรคการเมืองต้องรายงานรายรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม ในมาตรา 66 วรรคสองที่กำหนดให้การบริจาคของนิติบุคคลตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไปจะต้องรับอนุมัติโดยมติของที่ประชุมของผู้ถือหุ้นนั้น พรรคเห็นว่าในกรณีนี้ควรบัญญัติให้เป็นมติของคณะกรรมการนิติบุคคลนั้น ๆ ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

10. มาตรา 67 (6) ที่บัญญัติห้ามนิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์บริจาคเงินให้พรรคการเมืองนั้น พรรคประชาธิปัตย์เห็นว่าควรแก้ไขให้บริจาคได้ แต่พรรคการเมืองจะต้องตรวจสอบสถานะความเป็นนิติบุคคลไทยในขณะนั้นให้ชัดเจน

11. มาตรา 72 มีประเด็นเสนอ 2 ประเด็น

11.1 มาตรา 72 วรรคสอง บัญญัติเรื่องการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับสาขาพรรคการเมืองที่มีอัตราเพียงร้อยละ 10 ของจำนวนเงินที่รัฐจัดสรรนั้น พรรคประชาธิปัตย์เห็นว่าควรจัดสรรให้สาขาพรรคการเมืองในสัดส่วนที่มากกว่าสัดส่วนที่คำนวณจากจำนวนสมาชิกพรรค ทั้งนี้ เพราะตามกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติให้สาขาพรรคมีจำนวนมากและบทบาทมากขึ้น จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายในการบริหารงานค่อนข้างสูง

11.2 มาตรา 72 วรรคสี่ ควรตัดออกทั้งหมดเพราะการบัญญัติไว้ว่า “.....ห้ามมิให้จัดสรรเงินแก่พรรคการเมืองเกินกว่าจำนวนเงินที่พรรคการเมืองหามาได้และเงินผู้บริจาคที่ผ่านมาและมีให้จัดสรรเงินให้พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของวงเงินที่จัดสรรให้พรรคการเมืองในแต่ละปี” เท่ากับเป็นการบังคับให้ทุกพรรคการเมืองต้องจัดกิจกรรมเพื่อหาเงินและต้องหาผู้บริจาค ซึ่งโดยความเป็นจริงในสังคมไทย พรรคเล็ก ๆ หรือพรรคฝ่ายค้านจะเสียเปรียบพรรคที่เป็นรัฐบาลค่อนข้างมากประกอบกับผู้บริจาคก็หวังผลประโยชน์ในการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองด้วย ทำให้พรรคเล็ก ๆ หรือพรรคที่อยู่ตรงกันข้ามกับพรรคที่เป็น

๑๒๓
รัฐบาลก็หวังจะได้รับการบริจาคค่อนข้างน้อย ความเหลื่อมล้ำในเรื่องทุนก็จะมีมากซึ่งไม่เป็น
ธรรมแก่พรรคเหล่านั้น

เพราะฉะนั้น จึงเห็นสมควรตัดบทบัญญัตินี้ออกทั้งหมด

มาตรา 72 ไม่ควรกำหนดสูตรการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองไว้ตายตัวในกฎหมาย แต่
น่าจะออกเป็นระเบียบ หรือ ข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีความยืดหยุ่นได้ตาม
สถานการณ์

12. มาตรา 73 เห็นสมควรตัดข้อความในวรรคสองของมาตรานี้ออกทั้งวรรค เพื่อความ
คล่องตัวในการบริหารงานพรรคการเมือง ประกอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีอำนาจใน
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและออกระเบียบปฏิบัติได้อยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติเช่นนี้อีก

13. มาตรา 74 พรรคประชาธิปไตยเห็นสมควรตัดข้อความที่เพิ่มว่า “.....พรรคการเมือง
ในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี” ออก จริงอยู่แม้
พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลจะมีโอกาสได้ใช้สื่อเหล่านั้นมากก็จริงแต่เป็นการใช้สื่อในฐานะรัฐ
หรือรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้องเขียนเพิ่มเติมเพราะทุกพรรคการเมืองก็มีสิทธิเท่าเทียม
กันตามบทบัญญัติอยู่แล้ว

14. ควรเพิ่มบทบัญญัติเป็นมาตราหนึ่งต่างหาก ให้พรรคการเมืองสามารถขอข้อมูลจาก
หน่วยงานของรัฐได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ เพราะการบริหารงานของพรรคการเมืองจำเป็นต้องมีข้อมูล
ของทุกภาคส่วนมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การติดตามการทำงานของรัฐบาล จึง
จำเป็นต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลต่อ
พรรคการเมือง ยกเว้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ

โดยสรุปแล้วพรรคประชาธิปไตยมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ... ฉบับนี้ ควรจะได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม และในความเป็นจริง ฉะนั้น
กฎหมายควรบัญญัติให้ความเป็นอิสระในการจัดการบริหารภายในของพรรคเอง รัฐไม่ควร
กำหนดรายละเอียดปลีกย่อยจนมากเกินไป และที่สำคัญก็คือไม่ควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาควบคุม
การกำหนดนโยบายการบริหารของพรรคจนพรรคไม่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างคล่องตัวและที่
สำคัญกลับจะกลายเป็นภาระของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ต้องมาตรวจสอบ ดูแล ในเรื่อง
ละเอียดปลีกย่อยโดยใช่เหตุ ทั้ง ๆ ที่โดยหลักการแล้วหน่วยงานนี้น่าจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำ
หน้าที่การจัดการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรมมากกว่า รวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของ
ประชาธิปไตยอันเป็นหน้าที่หลักของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พรบธรรมนูญชาติไทย

ข้อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.....

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า.....ควรแก้ด้วยคำ ตั้งแต่ “มีสมาชิกพรรค.....เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง” เป็น “มีสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมสร้างสรรค์สังคมไทยในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในทุกภาคส่วนของประเทศ ด้วยการให้มีส่วนร่วมในการส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สามารถนำนโยบายพรรคไปปฏิบัติได้”

เหตุผล พรรคการเมืองไม่ควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเดียว ควรส่งเสริมให้มีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่น เพื่อรวมตัวกัน ในการสร้างสรรค์สังคมไทย ในทุกภาคส่วน และทุกรูปแบบ ให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยป้องกันภัยธรรมชาติด้วย

มาตรา 8 ควรแก้ไขในวรรค 4 จากเดิมให้เป็นดังนี้

“สมาชิกจำนวนห้าพันคนดังกล่าวยกเว้นในวรรคตาม อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกพรรคในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน”

เหตุผล เพื่อให้ประชาชนในแต่ละภาคที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันรวมตัวกันเป็นสมาชิกพรรคได้สะดวก และคล่องตัวมากขึ้น

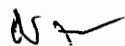
มาตรา 17 ควรแก้ไขโดยตัดด้วยคำ “กลุ่มจังหวัดแต่ละจังหวัด กลุ่มจังหวัดละไม่น้อยกว่าสามจังหวัด” นอกนั้นคงเดิม

เหตุผล เพื่อให้เกิดความอ่อนตัวในทางปฏิบัติมากขึ้น

มาตรา 29 ควรแก้ไขโดยตัดด้วยคำในท้ายวรรคหนึ่งตั้งแต่ “และให้พรรคการเมืองส่งสำเนาใบสมัครและเอกสารประกอบดังกล่าวให้นายทะเบียนพร้อมกับการแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นตามวรรคสาม” นอกนั้นคงเดิม

เหตุผล เพื่อเป็นการประหยัดทางธุรการ เพราะทางนายทะเบียนหากสงสัย สามารถส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจเอกสารต้นฉบับที่พรรคได้ และนายทะเบียนไม่ต้องจัดเก็บสำเนาเอกสาร และสามารถจัดเก็บเอกสารในรูป ซีดีได้ หรือห้องจัดเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ของ กกต.ได้

รองเลขาธิการ

(ชัย สุวรรณภรณ์)

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

LIART

มาตรา 34 ควรแก้ไขโดยตัดข้อความในท้าย (3) “โดยให้ลงคะแนนลับ”

เหตุผล ไม่ควรเข้าไปควบคุมพรรคการเมืองมากเกินไป ควรให้มีความอ่อนตัวในการเลือกตั้งกันเองของพรรคเพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย เพราะกรรมการของพรรคไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 35 ควรแก้ไขในวรรคสอง โดยตัดข้อความ “โดยลับ”

เหตุผล เช่นเดียวกับเหตุผลในมาตรา 34

มาตรา 40 ควรแก้ไขโดยตัดข้อความในวรรคสอง “สมาชิก” นอกนั้นตามเดิม

เหตุผล เข้าใจว่าจะพิมพ์เกิน เพราะข้อมเป็นที่เข้าใจว่าผู้เป็นกรรมการสาขาพรรคย่อมเป็นสมาชิกพรรคอยู่แล้ว

ส่วนที่ 2 การดำเนินกิจการในทางการเมือง ควรย้ายในส่วนนี้ทั้งหมดไปอยู่ได้ มาตรา 41

เหตุผล หน้าที่ของกรรมการสาขาพรรค ไม่ควรมาอยู่ในส่วนที่ 2 ควรอยู่ในส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 ควรเริ่มตั้งแต่มาตรา 42

มาตรา 50 ควรแก้ไขและเพิ่มเติมในวรรคสาม ในข้อความ “จำนวนคณะละห้าคน” แก้เป็น “จำนวนคณะละเจ็ดคน” ให้เพิ่มเติมผู้แทนอีกสองหน่วยงานคือ “ผู้แทนจากสภาวิชาชีพบัญชีและผู้แทนจากองค์กรภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบภายในด้านบัญชีและการเงิน”

เหตุผล งบการเงินของพรรคการเมืองในอดีตโดยเฉพาะในปี 2548 ยอดที่แสดงค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแต่ละพรรค โดยเฉพาะพรรคการเมืองที่มี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แสดงยอดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทุกพรรคมียอดไม่เกิน 150 ล้านบาท ซึ่งเป็นยอดที่กฎหมายกำหนดไว้ในปีนั้นว่าค่าใช้จ่ายของพรรคให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร ประเภทที่ต้องใช้เงินไม่เกิน 1 ล้านบาท 5 แสนบาท โดยถ้าพรรคการเมืองส่งผู้สมัคร 100 คน ต้องใช้เงินได้ในวงเงินไม่เกิน 150 ล้านบาท จากการวิเคราะห์งบการเงินในเบื้องต้นเห็นว่าพรรคอาจแสดงยอดต่ำกว่าข้อเท็จจริงในการรายงานให้ กกต.ทราบ จึงสมควรให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้ผู้สอบบัญชีของแต่ละพรรคการเมืองเข้าร่วมเป็นคณะบุคคลด้วย ซึ่งได้แก่สภาวิชาชีพบัญชี เพื่อเป็นการป้องกันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่อาจตรวจสอบและรับรองงบการเงินของพรรคการเมืองโดยไม่ได้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพ เพราะตามมาตรฐานวิชาชีพจะแต่งบัญชีหรือปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการรายงานในงบการเงินไม่ได้ และหน่วยงานซึ่งองค์กรภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านบัญชีและการเงินได้แก่สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย

ในทำเนียบ

๑๕

(๑๕ พฤษภาคม)

หรือที่ประชุมสภาฯ ภาคไทย

LIRT

มาตรา 53 ควรเพิ่มวรรคสอง ดังนี้

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเลือกตั้งให้หมายรวมถึง ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน ค่าน้ำ ไฟฟ้า ค่าติดต่อดูเอกสาร ค่าอาหาร เครื่องดื่มของทีมงาน และค่าใช้จ่ายอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ที่ผู้สมัครหรือผู้แทนของผู้สมัครจ่ายให้กับผู้รับ และค่าใช้จ่ายที่ผู้อื่นออกให้ทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

เหตุผล เพื่อให้สามารถทราบถึงการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครในรายละเอียดและทราบถึงค่าใช้จ่ายที่มีผู้อื่นออกให้ด้วย

มาตรา 72 ควรตัดวรรคสี่ทิ้งหมดออก

เหตุผล เพื่อให้พรรคการเมืองเล็กหรือที่เกิดขึ้นใหม่ได้มีโอกาสได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองบ้าง และ เพื่อเปิดโอกาสผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแต่ไม่มีเงินเพียงพอ ได้มีเวทีทางการเมืองบ้าง

ลงนามใน

(ชื่อ ผู้ลงนาม)

หัวหน้าพรรคธรรมชาภิไทย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พรรคประชากรไทย

Legislative Institutional Repository of Thailand

**ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ...**

มาตรา ๒๒ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมือง เภรณุกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริการอื่น มีวาระการดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินคราวละสี่ปี และสมาชิกจะดำรงตำแหน่งใดติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

และมาตรา ๔๐ ก็กำหนดให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ต้องมีวาระการดำรงตำแหน่งไว้ในลักษณะเดียวกัน

เห็นว่าการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้นายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองสมัยติดต่อกัน ไม่ควรทำให้หัวหน้าพรรคการเมืองอื่นที่ไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องพลอยหมดโอกาสไปด้วย นอกจากนี้ สาขาพรรคการเมืองซึ่งส่วนใหญ่ใช้บ้านของประธานสาขาเป็นสำนักงานก็ต้องพลอยล้มไปด้วย เพราะไม่มีประโยชน์อันใดที่เจ้าของสถานที่จะไม่ได้นั่งเป็นประธาน

.....

พรรคมนาชน

ที่ พมช. 60 / 2550

สำนักงานใหญ่พรรคมหาชน

วันที่ 10 สิงหาคม 2550

เรื่อง ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.....

เรียน ประธานคณะกรรมการการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.....

อ้างถึง หนังสือด่วนที่สุด ที่ 0914 / 2550 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2550 จากสำนักกรรมการ 3
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ขอส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

ตามที่คณะกรรมการการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ..... ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. เพื่อให้พรรคมหาชนพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว นั้น

พรรคมหาชนได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค
การเมืองพ.ศ..... แล้ว มีข้อเสนอแนะและความคิดเห็น เพื่อพิจารณาคัดต่อไปนี้

1. มาตรา 18 วรรคสอง บัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ตลอดจนสามารถระบุแหล่งที่มาของการใช้จ่ายเงินตามนโยบาย
ในวรรคนี้ พรรคมหาชน มีความเห็นเป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1 พรรคมหาชน เห็นด้วยว่า การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีความจำเป็น ที่ต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะพรรคการเมืองจะต้องมีจิตสำนึกในการกำหนด นโยบายของพรรคการเมืองที่ไม่ใช่เป็นนโยบายเพื่อฝัน เป็นไปไม่ได้ และสร้างความเข้าใจผิดๆ ให้กับประชาชน ซึ่งประชาชนจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินว่านโยบายของพรรคการเมืองจะนำไปสู่การ ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ในการเลือกตั้งทั่วไป แต่ในความเป็นจริงแล้ว การน่านโยบายของพรรค การเมืองไปสู่การปฏิบัติได้จริง พรรคการเมืองนั้นต้องมีโอกาสได้เป็นรัฐบาล และต้องเป็นรัฐบาล พรรคเดียวจึงจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ แต่หากเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรคการเมือง ก็อาจจะยากที่จะ นำนโยบายของพรรคการเมืองนั้นไปสู่การปฏิบัติได้ทั้งหมดทันที เพราะต้องผสมผสานหลาย นโยบายพรรคการเมืองไว้ด้วยกัน

1.2 พรรคมหาชน ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดแหล่งที่มาของการใช้จ่ายเงินตาม นโยบายของพรรคการเมือง เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลแหล่งที่มาของการใช้จ่ายเงินตามนโยบายของ แต่ละพรรคการเมืองมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ตลอดจนผลผูกพันภาระงบประมาณในโครงการอื่น อาจทำให้นโยบายดังกล่าวของพรรคการเมืองไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2. มาตรา 18 วรรคสาม บัญญัติเกี่ยวกับ นโยบายของพรรคการเมืองมีผลผูกพันพรรค การเมืองคือนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้หากนโยบายของพรรคการเมืองไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ได้มอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมืองได้ และในมาตรา 79 ระบุว่า "พรรคการเมืองข่มเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้" โดยมาตรา 79 (1) บัญญัติว่า "กระทำการฝ่า พินมาตรา 18 วรรคสาม"

ใน 2 มาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดออก เนื่องจาก การน่านโยบาย ของพรรคการเมืองไปสู่การปฏิบัติได้นั้น พรรคการเมืองนั้นๆต้องมีโอกาสเป็นรัฐบาลและต้อง เป็นรัฐบาลพรรคเดียวจึงจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ แต่หากเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรคการเมือง ก็ยาก ที่จะน่านโยบายของพรรคการเมืองนั้นไปสู่การปฏิบัติได้ เพราะต้องผสมผสานหลายนโยบายพรรค การเมืองไว้ด้วยกัน ดังนั้น การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสามารถสั่งเลิกพรรค การการเมืองได้ หากพรรคการเมืองใดไม่สามารถน่านโยบายพรรคไปสู่การปฏิบัติได้ เป็นการใช้อำนาจ และการพิจารณาที่ไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการ เพราะในการเลือกตั้งทั่วไป ประชาชนคือผู้พิจารณา ตัดสินว่านโยบายของพรรคการเมืองนั้นๆสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพราะหาก

LIRT

นโยบายพรรคการเมืองนั้น ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ พรรคการเมืองนั้นก็มีโอกาสไม่ได้รับการเลือกตั้ง

3. ในมาตรา 21 ระบุว่า “ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้” โดยมาตรา 21 (13) บัญญัติว่า “รายได้ที่พรรคการเมืองหามาได้ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคและการบริจาคแก่พรรคการเมือง” และมาตรา 55 บัญญัติว่า “รายได้ของพรรคการเมืองจากการเก็บค่าธรรมเนียมการรับสมัครสมาชิกพรรค.....และค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกพรรคการเมือง”

ใน 2 มาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดออก เนื่องจาก พรรคการเมือง เป็นองค์กรที่ไม่ได้แสวงหารายได้หรือผลกำไร ผู้ใดประสงค์จะสมัครสมาชิกเป็นเรื่องของความสมัครใจ ไม่ควรบังคับให้ผู้จะมาเป็นสมาชิกต้องจ่ายค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค รวมทั้งผู้ประสงค์จะสมัครสมาชิกอาจจะไม่อยู่ในฐานะที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคได้

4. มาตรา 22 วรรคสอง บัญญัติว่า “กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีวาระการดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินคราวละสี่ปี และสมาชิกจะดำรงตำแหน่งใดติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า วาระการดำรงตำแหน่งไม่เกินคราวละสี่ปี เป็นเรื่องที่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับพรรคมหาชนเช่นกัน แต่ ประเด็นเรื่องการดำรงตำแหน่งเกินสองวาระไม่ได้ ควรตัดออก เนื่องจาก เป็นปัญหาเรื่องบุคลากรของพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่จะมีความได้เปรียบ เพราะมีจำนวนบุคลากรมากกว่า สามารถหมุนเวียนเปลี่ยนตามวาระได้ ในขณะที่พรรคการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อย การคงไว้ในประเด็นนี้จะทำให้พรรคการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็กประสบปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่ง หัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งมีความสำคัญต่อพรรคการเมืองมาก ถ้ามีการจำกัดวาระการดำรงตำแหน่งในขณะที่หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นยังได้รับความนิยมนอยู่ ก็จะประสบผลต่อการเลือกตั้งได้

5. มาตรา 29 บัญญัติให้ผู้ประสงค์สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อพรรคการเมือง

LIRT

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรขยายความคำว่า พรรคการเมือง มิให้หมายถึงสำนักงานใหญ่พรรคเท่านั้น แต่ให้รวมถึงสำนักงานสาขาพรรคหรือสำนักงานของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้นๆด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสมัครสมาชิกพรรคของผู้ประสงค์สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

6. มาตรา 35 บัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ในพรรคแรกเกี่ยวกับตัวแทนสมาชิกที่เข้าประชุม ควรกำหนด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง เหมือนเดิม และไม่ต้องให้ผู้แทนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนสมาชิกต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรง เพราะจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ เป็นไปได้ยากและไม่สะดวก เนื่องจาก โดยปกติตัวแทนสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนสมาชิกร่วมประชุมอยู่แล้ว น่าจะเป็นปัญหาเรื่องจำนวนผู้เข้าร่วมมากกว่า

7. มาตรา 40 วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารสาขาพรรคดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในวรรคนี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ประเด็นเรื่องการดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ ควรตัดออก เนื่องจาก เป็นปัญหาเรื่องบุคลากรของสาขาพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่จะมีความได้เปรียบ เพราะมีจำนวนบุคลากรมากกว่า สามารถหมุนเวียนเปลี่ยนตามวาระได้ ในขณะที่พรรคการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อย การคงไว้ในประเด็นนี้จะทำให้พรรคการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็กประสบปัญหาในทางปฏิบัติ

8. มาตรา 42 ทั้งสองวรรค บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบสัดส่วน

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดมาตรานี้ออก เพราะวิธีการคัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมการเมืองของไทย แม้จะมีบทเฉพาะกาลในมาตรา 117 มิให้นำบทบัญญัติมาตรานี้อย่างบังคับใช้สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ตาม เพราะพรรคการเมืองไม่ได้มีสมาชิกและสาขาพรรคการเมืองในทุกเขตเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการคัดเลือกดังกล่าวต้องใช้ระยะ

LIRT

เวลานาน ส่งผลให้ปฏิบัติจริงได้ยากและสร้างปัญหาให้กับพรรคการเมืองในการคัดเลือกผู้สมัครฯ ควรให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมเป็นผู้สมัครฯ ซึ่ง เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อบังคับพรรคการเมือง

9. มาตรา 43 บัญญัติว่า “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง..... และให้นำบทบัญญัติในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 18 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดมาตรานี้ออก เพราะการกำหนด นโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียงเลือกตั้ง จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของนโยบายพรรคการเมือง อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องมีมาตรานี้ รวมทั้งการนำบทบัญญัติในวรรคสองและวรรคสามของ มาตรา 18 มาใช้บังคับโดยอนุโลม จะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและไม่เป็นธรรมสำหรับพรรค การเมือง

10. มาตรา 59 วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติเกี่ยวกับกรณีการบริจาคเป็นเงินสดและ บริจาคเงิน โดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตัวแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและ เสร็จญูภิกพรรคการเมือง เป็นผู้นำส่งเข้าบัญชีเงินฝากของพรรคการเมือง

ในสองวรรคนี้ พรรคมหาชน มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่ม ผู้นำส่งการบริจาคตาม วรรคสามและวรรคสี่ นอกเหนือจากหัวหน้าพรรคการเมืองและเสร็จญูภิกพรรคการเมืองแล้ว ควร เพิ่มกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมอบหมาย เพื่อความ กล่องตัวในการบริหารงานพรรคการเมือง และรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

11. มาตรา 66 วรรคแรก บัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาค ให้แก่พรรคการเมืองเกินกว่าสิบล้านบาทต่อปี”

ในวรรคนี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ไม่ควรกำหนด วงเงินขั้นสูงสุดในการ บริจาคทั้งจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล แต่ควรเพิ่มกระบวนการตรวจสอบที่มาของเงินบริจาคว่า มีที่มาถูกต้องและไม่มีวัตถุประสงค์อื่นใดแอบแฝง

12. มาตรา 66 วรรคสอง บัญญัติว่า “กรณีนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่ หนึ่งล้านบาทขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติโดยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลนั้น”

LIRT

ในวาระนี้ พระรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรเป็นมติ ที่ประชุมคณะกรรมกรการนิติ
นุคคณันท์ก็เพียงพอ เพื่อ ไม่สร้างปัญหาและกระทบ โครงสร้างการบริหารงานของนิติบุคคลมาก
จนเกินไป

13. มาตรา 72 วรรคแรก บัญญัติเกี่ยวกับการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง
ที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งล่าสุด โดย
พิจารณาจากคะแนนเสียงบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแบบบัญชีสัดส่วน ไม่น้อย
กว่าร้อยละ 0.5 ของคะแนนเสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกกลุ่มจังหวัด

ในวาระนี้ พระรคมหาชน มีความเห็นว่า ข้อความ “ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของ
คะแนนเสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกกลุ่มจังหวัด” ควรยกเลิกข้อความ ทุกกลุ่ม
จังหวัด เปลี่ยนเป็น ทั้งประเทศ

14. มาตรา 72 วรรคสอง บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคำนวณสัดส่วนเงินสนับสนุน โดยให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาจัดสรรตามจำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน
ร้อยละ 40 จำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ร้อยละ 40 จำนวนสาขาพรรค
การเมือง ร้อยละ 10 และจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละ 10

ในวาระนี้ พระรคมหาชน มีความเห็นว่า วิธีการคำนวณสัดส่วนเงินสนับสนุน ไม่ควร
บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารกองทุน
เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและเหมาะสมทันต่อสถานการณ์ ควรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้ สัดส่วนดังกล่าวก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหา
สมาชิกพรรคการเมืองซ้ำซ้อนและไม่เสริมสร้างให้สาขาพรรคการเมืองมีความเข้มแข็งตาม
เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แต่อย่างใด

15. มาตรา 72 วรรคสี่ บัญญัติว่า “.....ห้ามมิให้จัดสรรเงินให้แก่พรรคการเมืองเกิน
กว่าจำนวนเงินที่พรรคการเมืองหามาได้และเงินบริจาคในปีที่ผ่านมาและมีให้จัดสรรให้พรรค
การเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของวงเงินที่จัดสรรให้พรรคการเมืองในแต่ละปี”

ในวาระนี้ พระรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดออกทั้งวรรค เพราะพรรคการเมือง
ได้รับคะแนนนิยมหรือคะแนนเสียงมาจากศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพรรคการเมืองนั้นๆ ใน

LIRT

บางครั้งอาจจะมีกรณีที่สมาชิกของพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่ง แต่เงินที่พรรคการเมืองนั้นๆ หามาได้รวมเงินบริจาคในปีที่ผ่านมาจะไม่เท่ากับสัดส่วนเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จะส่งผลให้พรรคการเมืองอาจประสบปัญหาการบริหารพรรคการเมืองได้ ควรจัดสรรเงินสนับสนุนให้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

16. มาตรา 73 วรรคสอง บัญญัติให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป โดยการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองจะต้องส่งเสริมการดำเนินการผ่านสาขาพรรคการเมืองในแต่ละกลุ่มจังหวัด

ในวรรคนี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดออกทั้งวรรค ไม่ควรบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ควรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนด รวมทั้งไม่ต้องกำหนดให้ผ่านสาขาพรรคการเมืองในแต่ละกลุ่มจังหวัด เพราะไม่ใช่ทุกพรรคการเมืองจะมีสาขาพรรคการเมืองครบทุกกลุ่มจังหวัด การจะเพิ่มสาขาพรรคการเมืองอย่างรวดเร็ว ข่อมมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มเติมขึ้นมากตามมา

17. มาตรา 97 บัญญัติว่า "ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 32 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท"

ในมาตรานี้ พรรคมหาชน มีความเห็นว่า ควรตัดมาตรานี้ออก เนื่องจากเจตารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ต้องการแก้ไขปัญหาสมาชิกซ้ำซ้อน ปัญหาการรับสมัครสมาชิกโดยที่ผู้สมัครสมาชิกไม่ได้ประสงค์จะสมัคร รวมทั้งต้องการให้สมาชิกมีความรู้สึกรักและผูกพันต่อพรรคการเมือง การมีบทลงโทษในลักษณะนี้ อาจมีการกระบวนกรกลั่นแกล้งเกิดขึ้นได้ และเป็นการยากที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนแบบเจตนาหรือไม่

พรรคมหาชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คณะอนุกรรมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ..... จะนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เข้าสู่กระบวนการพิจารณาและนำไปสู่การแก้ไข โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริง ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ตลอดจนความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมและการบริหารงานของพรรคการเมือง เพื่อให้ไปตามเจตนารมณ์ในการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้

จึงเรียนเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวีพงษ์ วิชัยดิษฐ)

ผู้อำนวยการพรรคมหาชน ทำการแทน

หัวหน้าพรรคมหาชน

ข้อมูลพรรคการเมืองที่ยังดำเนินการอยู่ (จำนวน 40 พรรคการเมือง)

ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2550

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่			
						กก.บริหาร	ส.ส.			สมาชิก	สาขา	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
1	พรรคประชาธิปัตย์ DEMOCRAT PARTY	-	11 มิ.ย. 2525	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	49	-	-	-	4,095,493	194	67 ถนนเศรษฐศิริ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0 2270 0036 0 2270 1683	0 2279 6086
2	พรรคชาติไทย CHARTTHAI PARTY	ชท. CTP.	8 ก.ค. 2525	นายบรรหาร ศิลปอาชา	นายประภัตร โพธิ์สุธน	49	-	-	-	2,642,237	14	1 ถ.พิชัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0 2243 8070-3	0 2243 8074
3	พรรคประชากรไทย THAI CITIZEN PARTY	ปชท. TCP	26 ก.ค. 2525	นายสุมิตร สุนทรเวช	นายสมบุรณ์ เวสสุนทรเทพ	34	-	-	-	199,827	10	1212/323 ถนนศรีวิภา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310	0 2559 0008-11	0 2559 0016
4	พรรคกิจสังคม SOCIAL ACTION PARTY	กส SAP.	20 ส.ค. 2525	นายอรรถพล ชัยนันท์สมิตย์	นายสยามภู เกียรติสยามภู รองหัวหน้าพรรค รักษาการแทน	17	-	-	-	103,357	4	381/28-29 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น 40000	0 4332 5223 0 4332 5224	0 4332 5223 0 4332 5224
5	พรรคมหาชน MAHACHON PARTY	พมช. MCP.	10 ก.พ. 2541	พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	นายอัศวิน วิภูศิริ	32	-	-	-	2,336,879	10	35,37 ซอยนนทบุรี 32 ถ.นนทบุรี ต.ท่าทราย อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0 2525 4885-7	0 2525 4887

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่			
						กก.บริหาร	ส.ส.			สมาชิก	สาขา	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
6	พรรคพลังประชาชน PEOPLE POWER PARTY	ปปช. PPP	9 พ.ย. 2541	นางสาวสุภาพร เทียนแก้ว	นางสาวปิยะรัตน์ เทียนแก้ว	7	-	-	-	7,840	4	113/4 หมู่ที่ 6 หมู่บ้านจุฬาภรณ เลี้ยวซ้าย เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210	-	0 9709 4826
7	พรรคไทยเป็นไทย FREE THAI PARTY	ทปท. FYP	9 ธ.ค. 2541	นายชูชาติ ประธานธรรม	(ว่าง)	15	-	-	-	896,867	233	81/9, 81/10 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านกร่าง อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย 64170	0 5569 1422 0 1044 2955	0 5569 1422 0 2542 4381
8	พรรคกสิกรไทย KASIKORN THAI PARTY	พ.ก.ท. K.T.P.	10 ก.พ. 2542	นายจำลอง คำลิม	นายบุญเลิศ คำลิม	9	-	-	-	13,273	7	278/27 ซอยเลิศแก้ว 2 ถนนอโศก-ดินแดง แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320	0 2248 5283	0 2248 5283
9	พรรคกฤษไทยมั่นคง KIRS THAI MAANKONG PARTY	กทมค KTMK	30 ก.ย. 2542	นายกฤตพัฒน์ พงษ์นุสดีพรภัส	นายศุภชัย เล็กวงษ์	16	-	-	-	10,407	7	99/192 หมู่บ้านประชาธิวัฒน์ 1 ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0 2589 2532 0 1339 9106	-
10	พรรคชีวิตที่ดีกว่า BETTER LIFE PARTY	พชก. BLP	6 ต.ค. 2542	นายวรรณวิทย์ ตันติภิรมย์	นายสมยศ แท่นศิลา	7	-	-	-	13,979	22	180 ถนนสุนทราราม หมู่ที่ 10 ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จ.นครราชสีมา 30310	0 1740 4604 0 4429 4029	-
11	พรรคสยาม SIAM PARTY	พ.ส. S.P.	22 พ.ย. 2542	นายเพชร สายพานทอง	(ว่าง)	8	-	-	-	9,769	7	38/9 ถนนพจนกร ต.ท่าประดู่ อ.เมือง จ.ระยอง 21000	0 3880 0417	-

Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่			
						กก.บริหาร	ส.ส.			สมาชิก	สาขา	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
12	พรรคเพื่อฟ้าดิน FOR HEAVEN AND EARTH PARTY	พพด. FHAE	5 เม.ย. 2543	นางสาวขวัญดิน สิงห์คำ	นายแก่นฟ้า แสนเมือง	21	-	-	-	22,140	9	65/45 ซอยเทียมพร ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240	0 2733 6688 0 2733 6699	0 2733 6677
13	พรรคเผ่าไท POWTHAI PARTY	พ.พ.ท P.T.P.	21 ส.ค. 2543	พลตรี พรฤทธิ์ นิปวนิชย์	นางบุญครอง นิปวนิชย์	12	-	-	-	22,949	14	31/910-911 หมู่ที่ 16 หมู่บ้านไว้เข้า ซ.7 ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120	0 2516 8080	0 2516 1627
14	พรรคทางเลือกใหม่ NEW ALTERNATIVE PARTY	ทลม. NP.	30 เม.ย. 2545	นายพันธุ์ชัย รักษาสุข	นายขยยุทธ รอดคล้ายชลี	17	-	-	-	11,697	5	170 หมู่ที่ 3 ถ.เอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150	0 2893 9331-3	0 2893 9334
15	พรรคความหวังใหม่ NEW ASPIRATION PARTY	ควม. NAP.	7 พ.ค. 2545	นายชิงชัย มงคลธรรม	(ว่าง)	18	-	-	-	18,018	8	26/16 ม.วอเรนแมนชั้น ช.เทศบาลนิมิตรเหนือ 2 ถ.ประชาชื่น ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0 2953 8834 0 9494 4288	0 2953 8834
16	พรรคเพื่อนเกษตรไทย PUEN KASETHAI PARTY	พ.ก.ท. P.K.T.	16 ก.ย. 2545	นายอิทธิพล สุขขำ	นายทรงเดช สุขขำ รองหัวหน้าพรรค (ปฏิบัติหน้าที่แทน)	12	-	-	-	12,662	22	4 หมู่ที่ 2 ต.ลาดหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71190	0 3458 9221 0 1494 4995	0 3458 9221
17	พรรคเกษตรกรไทย THAI FARMER PARTY	ก.ก.ท. T.F.P.	14 ม.ค. 2547	นายไพศาล คำจวง	นายพงศ์วิระ วงศ์ธีรนนท์	39	-	-	-	8,789	4	224 หมู่ที่ 5 ถ.สูงเนิน-อากาศอำนวย ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร 47130	0 4273 3177 0 1260 3874	-

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน				สมาชิก	สาขา	สำนักงานใหญ่		
						กก.บริหาร	ส.ส.					ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
18	พรรคพลังเกษตรกร THE FARMER FORCE PARTY	พกก. FFP	12 เม.ย. 2547	นายอนันต์ กาญจนสุวรรณ	นายผวน เส็นนทร์	10	-	-	-	5,806	5	89 ม.9 ต.คูเต่า อ.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110	0 7286 7678	0 7436 7745
19	พรรคประชากร ROYAL PEOPLE PARTY	ป.ช.ร. P.R.P.	10 ม.ค. 2549	นายเสนาะ เทียนทอง	(ว่าง)	23	-	-	-	9,954 (อยู่ระหว่าง การตรวจสอบ)	5	55/305 เมืองทองธานี ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120	0 2503 4259	0 2503 3213
20	พรรคดำรงไทย DUMRONGTHAI PARTY	ดท. DR.P	2 มี.ค. 2549	นายณัฐวัฒน์ นุชนารถ	นางสาว หทัยทิพย์ เชิดชู	9	-	-	-	17	9	268 ถ.คลังอาวุธ ม.11 ต.ชามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000	0 4531 4296	0 8945 1328
21	พรรคแรงงาน LABOUR PARTY	ร.ง. L.P.	18 เม.ย. 2549	พันจ่าเอก เตชินท์ ทับพลี	นายวิรัตน์ เทพดู่	17	-	-	-	21	-	1614/91 หมู่ที่ 6 ต.ท้ายบ้านใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10280	0 2702 2596 0 1485	0 2702 2596
22	พรรคนิติศาสตร์ไทย THAI LAW JURISPRUDENCE PARTY	น.ศ.ท. T.L.J.P.	8 มิ.ย. 2549	นายเกรียงศักดิ์ พินทุสรศรี	(ว่าง)	13	-	-	-	21	-	1287 ซ.ตลาดธรรมสโรจน์ ถนนสุขุมวิท หมู่ที่ 6 ต.สำโรงเหนือ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270	0 2754 0992-3	0 2754 0325
23	พรรคพลังแผ่นดิน POWER GROUND PARTY	พ.ผ.ด. G.P.F.	19 มิ.ย. 2549	นายสมใจ คงแจ่ม	นายอำพล พั่งแก้ว	33	-	-	-	33	-	152/47-48 ซอย 6 หมู่บ้านเอื้อประชา ถนนนวลจันทร์ 56 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10230	0 2509 2693 0 7272 8416	0 2509 2693

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน				สมาชิก	สาขา	สำนักงานใหญ่		
						กก.บริหาร	ส.ส.					ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
24	พรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย THE FARMER NETWORK OF THAILAND PARTY	พทท. FTP.	20 มิ.ย. 2549	นายประเดิม ดำรงเจริญ	นายธนะพงษ์ เสวีวัลลภ	15	-	-	-	24	-	1058/111-112 ถ.พหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0 2272 0951-3	0 2272 0954
25	พรรครักเมืองไทย RAKMUANGTHAI PARTY	รทท. RMTP	23 มิ.ย. 2549	นายสันชัย แก้วเกษ	นายวัฒนา สายแสน	9	-	-	-	18	-	111/173 หมู่ที่ 14 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000	0 4334 7943-4 0 1884 7857	-
26	พรรคพลังแผ่นดินไทย PALANG PANDIN THAI PARTY	พ.ด.ท. PTP	30 มิ.ย. 2549	นายลิขิต ธีรเวคิน	(ว่าง)	11	-	-	-	15	-	238 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400	0 2541 8479	0 2541 8639
27	พรรคเสรีประชาชนไทย LIBERAL THAI PEOPLE PARTY	สรท. LTP	3 ก.ค. 2549	นายยศวัฒน์ ยวงประสิทธิ์	นางสาวปณิชา พิษณุวัตร	11	-	-	-	18	-	22/3 ถนนอาจณรงค์ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0 2672 8093 0 1347 7985	0 2672 8093
28	พรรคพลเมืองไทย BHOLLAMUANG THAI PARTY	พ.ม.ท. B.T.P.	12 ก.ค. 2549	นางพรรณเบงกช จันทะสุด	นายณัฐสุพล รัตนวิชา	9	-	-	-	15	-	5/1 ซ.อารีย์สัมพันธ์ 7 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0 2279 4396	0 2279 7946
29	พรรคเอกราช INDEPENDENT PARTY	อ.ก.ร. I.D.P.	18 ก.ค. 2549	นายวรุดิ ผลการรัตน์	นายกฤตภาส หล้าบรรเทา	10	-	-	-	18	-	163/15 ถ.พหลโยธิน 32 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0 6316 9245	0 2579 7012

Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่			
						กก.บริหาร	ส.ส.		สมาชิก	สาขา	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	
							แบ่งเขต	บัญชี						รวม
30	พรรคชาติสามัคคี CHART SAMUCCEE PARTY	ช.ส.ม.	18 ก.ค. 2549	นายพนพล ไชยฤทธิเดช	นายขยยุทธ อุตสาหพงษ์	9	-	-	-	19	-	8/169 หมู่ที่ 4 หมู่บ้านศรีสามพราน ถ.เพชรเกษม ต.ท่าตลาด อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110	0 3432 5699	0 3432 5699
31	พรรคสังคมไทย SOCIAL THAI PARTY	สท. STP.	20 ก.ค. 2549	นางสาวกัญทิมา ภาวชิษฐ์	นายไพโรจน์ สัมฤทธิ์มีผล	13	-	-	-	18	-	104/178 หมู่ที่ 5 ถ.ร่มเกล้า แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510	0 6399 3122 0 2915 0378	0 2915 0300
32	พรรคราษฎรรักไทย RATSADONRAKTHAI PARTY	ร.ร.ท. R.R.T.	21 ก.ค. 2549	นายโกมาต เจริญภูวดล	นายภาคิน เหลื่อมรัมย์ย์	9	-	-	-	19	-	202 หมู่ที่ 8 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230	0 6317 5209	0 2373 0607
33	พรรคยูดีมิสุข YUDI MISUK PARTY	ดมส. YMP.	24 ก.ค. 2549	นายกิตติพงศ์ ศรีสุวรรณบัณฑิต	นายจิรพัทธ์ โชติช่วง	14	-	-	-	15	-	40/20 ม.3 ต.บางสีทอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130	0 9879 1242	-
พรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งยุบพรรคการเมืองของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จำนวน 7 พรรค (ลำดับที่ 34 - 40)														
34	พรรคไทยช่วยไทย THAI CHUAY THAI PARTY	ท.ช.ท. T.CH.T.	8 ต.ค. 2542	นางสุทิป ทับทิมเทศ	(ว่าง)	13	-	-	-	124,236	9	202/1-3 ซ.มหาทรัพย์ ถ.นวลจันทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10230	0 2946 7381 0 2946 8726	0 2946 7900
35	พรรครวมพลังไทย RPT.	ร.พ.ท. RPT.	15 มี.ค. 2549	นายวรพงศ์ กลิ่นสุภา	นายวรการ สุวรรณยานนท์	9	-	-	-	19	-	119/69 ม. 6 ซ.ศิริชัย 1 ถ.กรุงเทพ-นนทบุรี ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0 2525 2199	0 2525 2199

ที่	ชื่อพรรคการเมือง	ชื่อย่อ	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน				สำนักงานใหญ่				
						กก.บริหาร	ส.ส.			สมาชิก	สาขา	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
							แบ่งเขต	บัญชี	รวม					
36	พรรคสันติภาพไทย SANTIPABTHAI PARTY	ส.ภ.ท. S.P.T.P.	22 มี.ค. 2549	นายวีระศักดิ์ อุปถัมภ์	นายอภิชัย สวนานนท์	21	-	-	-	22	1	161/108 ซ.ลาดพร้าว 148 ถนนลาดพร้าว แขวง/เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0 2930 5693 0 1347 1204	-
37	พรรคธัมมาธิปไตย DHAMMOCRATIC PARTY	ธ.ธ.ต. D.P.	13 ส.ค. 2546	นายสุรพงษ์ แว่นแก้ว	นายกมล ศรีนอก	16	-	-	-	9,036	4	53/22 หมู่ที่ 7 ถ.นนทบุรี 1 ต.บางกระสอ อ.เมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0 2965 6346	-
38	พรรครักษ์แผ่นดินไทย RAK PHANDINTHAI PARTY	ร.ผ.ท. R.P.P.	17 มี.ค. 2547	นายจิระเดช ทุมรัตน์	นายสมาน วาปี	12	-	-	-	7,933	4	10 ถนนแก่นสำโรง ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000	0 9419 3140	-
39	พรรคธรรมชาติไทย THAI NATURE PARTY	ธชท TNP	26 ส.ค. 2546	พลเรือเอก ชัย สุวรรณภาพ	(ว่าง)	15	-	-	-	7,907	5	56/67 หมู่ที่ 9 ถนนติวานนท์ 32 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	0 2968 6662	0 2588 1356
40	พรรคพลังธรรม PALANG DHARMA PARTY	พพธ. PDP	9 มิ.ย. 2531	นายภมร นารัตนากร (ปฏิบัติหน้าที่ตาม ข้อบังคับพรรค)	(ว่าง)	7	-	-	-	88,693	4	107 หมู่ที่ 5 ต.ปรุใหญ่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000	0 1548 3569	0 4493 2082
รวมทั้งหมด 40 พรรคการเมือง						670	-	-	-	10,680,060	620			

หมายเหตุ

๑. ข้อมูลจำนวนสมาชิกพรรคที่แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

๒. พรรคการเมือง ลำดับ ๑๙-๓๓ (พรรคประชากรไทย พรรคดำรงไทย พรรคแรงงาน พรรคนิติศาสตร์ไทย พรรคพลังแผ่นดิน พรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย พรรครักเมืองไทย พรรคพลังแผ่นดินไทย พรรคเสรีประชาไทย พรรคพลเมืองไทย พรรคเอกราช พรรคชาติสามัคคี พรรคสังคมไทย พรรคราชฎรักไทย และพรรคอยู่ดีมีสุข จะต้องดำเนินการตามนัยมาตรา ๒๙ กล่าวคือ ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน และมีสาขาภาคละ ๑ สาขา รวม ๔ สาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้ง

๓. พรรคการเมือง ลำดับที่ ๓๔ (พรรคไทยช่วยไทย) อยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งยุบพรรคการเมืองของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ จัดประชุมใหญ่พรรคไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรค และไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๙ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเหตุให้เลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๔. พรรคการเมือง ลำดับที่ ๓๕ และ ๓๖ (พรรครวมพลังไทยและพรรคสันติภาพไทย) อยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งยุบพรรคการเมืองของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งเป็นเหตุให้เลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๕. พรรคการเมือง ลำดับที่ ๓๗ และ ๓๘ (พรรคธัมมามธิปไตยและพรรครักแผ่นดินไทย) อยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งยุบพรรคการเมืองของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๙ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเหตุให้เลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

LIRT

๖. พรรคการเมือง ลำดับที่ ๓๙ และ ๔๐ (พรรคธรรมชาตินิไทยและพรรคพลังธรรม) อยู่ระหว่างการพิจารณาสั่งยุบพรรคการเมืองของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคือ ไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นเหตุให้เลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

.....
จัดทำโดย สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
โทร. ๐ ๒๖๑๓ ๗๓๓๓ ต่อ ๑๖๔๔ โทรสาร ๐ ๒๖๑๙ ๓๔๒๒

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ.
(คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)**

Legislative Institutional Repository of Thailand

ด่วนที่สุด

ที่ ๐๘๓/๕ / ๒๕๕๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 174
วันที่..... 19 ต.ค. 50
เวลา..... 11.10 น.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต

กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

ตามมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับการคัดเลือกตามมติของสภา จำนวนยี่สิบห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวนสิบคน ตามคำแนะนำของประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญและเมื่อคณะกรรมการได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสนอสภาร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการต่อไป คณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ

๒. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์

๓. นายเจริญ ภักดีธนากุล

๔. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ

๕. นายชูชัย ศุภวงศ์

ประธานคณะกรรมการ

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่..... 174 / 2550

วันที่..... 19 / ต.ค. / 50

เวลา..... 11.20 น.

สำหรับการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป

รับที่..... ๑๐๗ / ๒๕๕๐ / ๑๙ ต.ค. / ๕๐

เวลา..... ๑๑.๐๕ น. พ.ร.บ.

สำนักการประชุม

๖. นายธงทอง จันทรางศุ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายปกรณ์ ปรียากร	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	กรรมการและฝ่ายประสานข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น
๑๑. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร คั่นไชย	กรรมการและฝ่ายประสานข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น
๑๒. ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
๑๓. ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ	กรรมการ
๑๔. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	กรรมการ
๑๕. นายวิจิตร สุระกุล	กรรมการ
๑๖. นายธนพิชญ์ มุลพฤษ	กรรมการ
๑๗. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๑๘. นายนุรักษ์ มาประณีต	กรรมการ
๑๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๒๐. นางสาวพวงเพชร สารคุณ	กรรมการ
๒๑. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด	กรรมการ
๒๒. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๒๓. นายวิจิตร วิชัยสาร	กรรมการ
๒๔. นายวิทยา งานทวี	กรรมการ
๒๕. รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช	กรรมการ
๒๖. นางสดศรี สัตยธรรม	กรรมการ
๒๗. นายสนั่น อินทรประเสริฐ	กรรมการ
๒๘. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	กรรมการ
๒๙. นางอังคณา นีละไพจิตร	กรรมการ
๓๐. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

LIRT

๓๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เลขานุการคณะกรรมการ
๓๒. นายอัมพร จารุจินดา	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓๓. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๓๔. นายคมสัน โพธิ์คง	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชิตินันท์ เชื้อบุญชัย	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สี่

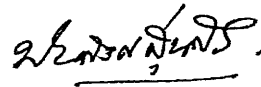
บัดนี้ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้ง จำนวน ๓ ฉบับ แล้วเสร็จ คือ

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.
๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับ เสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นาวาอากาศตรี

(ประสงค์ สุ่นศิริ)

ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๕ - ๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๑

LIRT

ด่วนที่สุด

ที่ สผ (สสร) ๐๐๐๑(๓)/ ๑๐๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 175
วันที่..... 19 ก.ค. 50
เวลา..... 11.35 น.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสภาร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ ๐๕๗๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

ตามที่มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการต่อไปนั้น

บัดนี้ ประธานคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือแจ้งว่าได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งจำนวน ๓ ฉบับ ให้แก่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับ เสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายธนนิติ เศรษฐบุตร)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๑๘๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๑๘๕

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๘๐๘/๒๕๕๐ วันที่ ๑๙/๗.๕๐
เวลา ๑๑.๕๐ ส่ง พ.ร.บ.
สำนักงานการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ 175 / 2550
วันที่ 19 / ๗.๕๐
เวลา 11.45 น.

สำนักงานการประชุม

ด่วนที่สุด
ที่ ๐๙๗๖/๒๕๕๐

...บรรณสถานผู้แทนราษฎร ศาลเจ้า
วันที่ ๕๐๕/๒๕๕๐
วันที่ ๑๙ ต.ค. ๕๐
เวลา ๑๑.๒๐ น.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

กราบเรียน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ฉบับ

ตามที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเฉพาะ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งแล้วเสร็จ จำนวน ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. และได้้นำกราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสนอต่อ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไปเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นาวาอากาศตรี

(ประสงค์ สุ่นศิริ)

ประธานคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๕ - ๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๗๑

ทราบ

(นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

19 ส.ค. 50.

Legislative Institution

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และสมควรกำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมือง การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง และการเงินและการอุดหนุนทางการเงินของพรรคการเมือง ตลอดจนการเลิกและการยุบพรรคการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐

LIRT

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า คณะบุคคลที่ร่วมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง โดยได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีสมาชิกพรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกัน มุ่งที่จะดำเนินกิจการทางการเมืองด้วยการส่งสมาชิก เข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และ มีการดำเนินกิจการทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณ เป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองและการหารายได้จากกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมือง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียน การจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสาร มาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบได้

LIRT

หมวด ๑

การจัดตั้งและจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป มีสิทธิรวมกันเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย แนวนโยบาย และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องมีลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองดำเนินการออกหนังสือเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก และเมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าห้าพันคน ย่อมจัดตั้งพรรคการเมืองได้ โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๙ ก่อนดำเนินการโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดพร้อมทั้งหนังสือเชิญชวนสามฉบับซึ่งคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยทุกฉบับ

หนังสือเชิญชวนนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ และชื่อย่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) แนวนโยบายของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อายุ สัญชาติ อาชีพ และที่อยู่ของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง
- (๕) แผน ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่งหรือมีข้อความไม่ชัดเจน ให้นายทะเบียนบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

บอกกล่าว ถ้าไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วยังไม่ถูกต้องภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้ง และบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับแจ้ง

มาตรา ๑๐ ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๙ ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งหรือวันที่ได้รับแจ้งการแก้ไขตามมาตรา ๙ วรรคสาม เมื่อได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการถูกต้องครบถ้วน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มีชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย และแนวนโยบายของพรรคการเมืองในลักษณะตามมาตรา ๘

(๒) คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และ

(๓) ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่มีลักษณะเป็นการชวนเชื่อ และไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๙ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๒๑ ไว้ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ เว้นแต่จะได้ออกพ้นระยะเวลาที่กำหนดห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

เมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก และดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับรองการแจ้งนั้นให้ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า หนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามมาตรา ๑๐ (๑) หรือ (๓) หรือตามมาตรา ๑๐ (๒) และมีผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเหลืออยู่ไม่ถึงสิบห้าคน ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลที่สั่งไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๑ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือบอกกล่าว

LIRT

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในหนังสือเชิญชวนเข้าหรือฟ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อหรือชื่อย่อของพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งของพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้ทำความเข้าใจกันว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับแจ้งตามที่ได้ตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

(๒) ในกรณีที่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับฉลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีสิทธิใช้ชื่อ ชื่อย่อของพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพิจารณาปรับแก้จากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามผลของการจับฉลากนั้น

ให้นายทะเบียนบอกกล่าวการรับแจ้งตาม (๒) เป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลตาม (๒)

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจากนายทะเบียน ได้ดำเนินการเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ แล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองนัดประชุมผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก เพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้บรรดาผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งระเบียบวาระการประชุมพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบด้วย

มาตรา ๑๖ การประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมตั้งพรรคการเมืองให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

LIRT

คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองให้ลงคะแนนโดยวิธีเปิดเผย ยกเว้นในกรณีที่ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ลงคะแนนลับ ก็ให้ลงคะแนนลับ

มาตรา ๑๗ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง คือ

(๑) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งต้องไม่ขัดแย้งกับมาตรา ๘ และสอดคล้องกับแนวนโยบายตามหนังสือเชิญชวน

(๒) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๑๘ ข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง

(๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง

(๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมือง และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง

(๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง

(๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก

(๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก

(๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง

(๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

LIRT

(๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

(๑๓) รายได้ของพรรคการเมือง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค และการบริจาคแก่พรรคการเมือง

(๑๔) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

(๑๕) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัณยูพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๐ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งพร้อมทั้งส่งนโยบายของพรรคการเมืองและข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างละสามฉบับ ทะเบียนประวัติผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง

(๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

(๕) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยต้องมีหมายเลขประจำตัวประชาชน ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิก พร้อมสำเนาใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกที่ผู้สมัครได้ลงลายมือชื่อไว้

มาตรา ๒๑ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง ให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป

LIRT

(๒) สมาชิกตามทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน โดยเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖

(๓) ข้อบังคับและนโยบายของพรรคการเมือง มีลักษณะที่ไม่ขัดต่อมาตรา ๘

(๔) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๘

และมาตรา ๒๐

(๕) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ และ

(๖) ชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ (๓)

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วน ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือ ให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกของพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติ หรือตำแหน่งจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๕) และ (๖) ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง ของนายทะเบียนตามวรรคสามมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมืองจากนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๒๒ ในการรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง ให้นายทะเบียนประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อ และชื่อย่อของพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๓ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๒๐ (๔) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๘ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๒๒ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒

การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๒๖ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมเอกสารประกอบตามที่นายทะเบียนกำหนดต่อพรรคการเมืองที่ผู้นั้นประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามสถานที่ที่พรรคการเมืองกำหนด และให้พรรคการเมืองส่งสำเนาใบสมัครและเอกสารประกอบดังกล่าวให้นายทะเบียน

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของตน โดยผู้นั้นไม่รู้หรือไม่สมัครใจ ผู้ที่ถูกแอบอ้างอาจแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาลบชื่อของผู้นั้นออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำ

ทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และ
พร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมด้วยรายชื่อ
อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายใน
วันที่เจ็ดของทุกเดือน และให้สรุปยอดจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทั้งหมดในรอบปีให้
นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสี่ *
ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๒๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖

(๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

(๕) พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป

(๖) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

การลาออกจากสมาชิกตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อ
หัวหน้าพรรคการเมือง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการ
บริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้อง
มีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้น
ได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ คัดค้านว่ามติดังกล่าว
มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้
มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาล
รัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม
ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

ข้อสังเกต ความในร่างมาตรา ๒๖ วรรคสี่ ควรมีการแก้ไข ดังนี้ “ถ้าหัวหน้าพรรค
การเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสี่ สาม...” ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องชัดเจน
ไม่ขัดแย้งกัน

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสามไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบหกสิบวันนั้น

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองหรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้สมาชิกที่เป็นข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือตำแหน่งอื่นใดของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เพื่อดึงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือผู้ใด เพื่อยอมสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

LIRT

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือด้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศ ซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใด ๆ โดยมีได้เป็นพรรคการเมือง

มาตรา ๓๓ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เสรฐัญญุพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น
- (๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๔ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนสมาชิกซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๓๕ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน มีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคการเมืองได้

มาตรา ๓๖ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายของพรรคการเมืองหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้น

ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำความผิดกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคนเห็นวามผิดหรือข้อบกพร่องในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้ผิดหรือข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

LIRT

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วย ประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เภรัณุกสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง โดยต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบ หรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงาน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสั่งเลิกพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมือง ช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

LIRT

หมวด ๓

การเงินและการอุดหนุนทางการเงินของพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การเงินของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

(๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย

(๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๕๘

(๓) บัญชีแยกประเภท

(๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง
งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค
เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง
โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน
งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๔๗ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่
ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า
และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน
งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้า
พรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมือง
ส่งงบการเงินค่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ
พร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๔๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียน
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะบุคคลขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ
เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินตามวรรคสองเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา
และประกาศให้สาธารณชนทราบ

คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสาม ให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๘ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๙ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ
นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจาก
ตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

LIRT

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

มาตรา ๕๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อแต่ละบัญชีที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ส่วนที่ ๒

รายได้พรรคการเมือง

มาตรา ๕๒ รายได้ของพรรคการเมืองจากการเก็บค่าธรรมเนียมการรับสมัครสมาชิกพรรคการเมือง และค่าบำรุงพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละพรรคการเมือง

มาตรา ๕๓ การหารายได้จากการจัดกิจกรรมหาทุนของพรรคการเมืองต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการหาทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เมื่อพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมหาทุนในแต่ละครั้งเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องรายงานรายได้ที่หาได้และกิจกรรมที่จัดขึ้นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดกิจกรรมดังกล่าว

ส่วนที่ ๓

การบริจาคแก่พรรคการเมือง

มาตรา ๕๔ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๕ การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่สองหมื่นบาทขึ้นไป จะต้องบริจาคโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตัวแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม

มาตรา ๕๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งเป็นผู้รับเงินบริจาคต้องจัดทำบันทึกการรับบริจาคไว้เป็นหลักฐาน และจัดส่งบันทึกการรับบริจาคของพรรคการเมืองพร้อมเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ รวมทั้งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้แก่พรรคการเมือง เพื่อนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคการเมืองไว้ก่อนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค

ในกรณีการบริจาคเป็นเงินสด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น แล้วออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่ได้รับบันทึกการบริจาค

ในกรณีการบริจาคเงินโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตัวแลกเงิน หรือเช็คขีดคร่อม ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมือง นำส่งเข้าบัญชีเงินฝากของพรรคการเมืองตามวรรคสาม เมื่อตัวแลกเงินหรือเช็คขีดคร่อมดังกล่าวไม่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ให้พรรคการเมืองออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐานภายในวันที่มีรายการนั้นเกิดขึ้น

LIRT

เมื่อพรรคการเมืองได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงิน ได้จากการบริจาคแล้ว ให้ส่งรายการการรับบริจาคในบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรค การเมืองให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น และให้จัดส่งใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ออกใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐาน การรับบริจาค

ในกรณีที่มีการบริจาคให้แก่พรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำประกาศ บัญชีรายชื่อผู้บริจาค และจำนวนเงิน รายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงิน ได้ ที่ได้รับบริจาคในแต่ละสัปดาห์ให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงให้แล้วเสร็จภายในวันทำการวันแรก ของสัปดาห์ถัดมา แล้วปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และจัดส่งประกาศดังกล่าวให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ประกาศ

มาตรา ๕๖ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหัก เป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้

มาตรา ๕๗ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณ เป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นการบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับ การบริจาคด้วย

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค

(๓) สำเนาหลักฐานการรับบริจาค

ในกรณีที่การบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่อาจ คำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือ ค่าของสินค้านั้นก่อนถึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่ไม่มีอาจคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๕๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขา พรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตาม มาตรา ๕๗ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค

LIRT

มาตรา ๖๐ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใด รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมือง เกินกว่าห้าสิบล้านบาทต่อปี

ในกรณีที่นิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติโดยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลนั้นหรือสมาชิกของนิติบุคคลนั้น

ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองผู้ได้รับบริจาคจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๔ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองจาก

(๑) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น

(๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการ เป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๖๔ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมการได้รับการบริจาคของพรรคการเมืองให้เป็นไปโดยเปิดเผย และให้มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องของการบริจาคแก่พรรคการเมือง รวมทั้งให้มีอำนาจออกคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อให้พรรคการเมืองปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้อง

ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๔

การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

มาตรา ๖๘ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๘๑
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๗) เงินดอกเบี้ยของกองทุน
- (๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน และพัฒนาพรรคการเมือง

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคตนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรค

LIRT

ตนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของ พรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการครบองค์ประกอบคณะกรรมการตามวรรคสองให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ การเลือกตั้งอาจใช้เงินกองทุนเพื่อจัดตั้งสถาบันเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญกับสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการบริหารพรรค การเมือง หรือบุคลากรของพรรคการเมือง รวมถึงประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๐ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปี ให้แก่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ครั้งล่าสุด โดยได้รับคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนนเสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกกลุ่มจังหวัด หรือได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของคะแนน เสียงผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ

การจัดสรรเงินให้แก่พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสรร โดยจัดสรรเงินตามจำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบ สัดส่วน ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร สาขาพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงิน ทั้งหมดที่รัฐจัดสรร และจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละสิบของจำนวนเงินทั้งหมดที่รัฐจัดสรร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ในกรณีที่ เป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่และยัง ไม่เคยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งล่าสุด ให้จัดสรรเงินสนับสนุนตาม โครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองดังกล่าวที่ยื่นต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

LIRT

มาตรา ๘๑ ให้พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินสนับสนุนตามมาตรา ๘๐ จัดทำแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองในแต่ละปี ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้ขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๒ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองเพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๘๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๘๔ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและขึ้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๗ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

LIRT

มาตรา ๗๖ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔

การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การเลิกพรรคการเมือง

มาตรา ๗๗ พรรคการเมืองย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ภายใต้งบับ

มาตรา ๗๘ (๑)

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคนหรือมีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละห้าสิบคนไม่ถึงสองจังหวัดของแต่ละกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน

(๓) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปเกินสองครั้งติดต่อกัน

(๔) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๕) มีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อปรากฏค่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองจริง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมือง

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งเลิกพรรคการเมืองใดตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งเลิกพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

LIRT

ส่วนที่ ๒
การยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๗๘ พรรคการเมืองย่อมยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ในกรณีที่พรรคการเมืองนั้น ยังมีสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่

(๒) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๗๔

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) หรือ (๒) ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุ ดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรค การเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๙ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูก ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๓) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๔) กระทำการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรือ

(๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๔

LIRT

มาตรา ๘๐ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจาก คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๘๕ ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน เมื่ออัยการ สูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการ สูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการ สูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจาก นายทะเบียนและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้ อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติ เกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะทำงาน ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำ การตามมาตรา ๘๕ ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการ สูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำความผิดของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพ เครื่องหมายพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมาย พรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองหรือประโยชน์ อื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้ล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่ง ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่พรรคการเมืองเลิกตามมาตรา ๘๗ นอกจากกรณี ตามมาตรา ๘๗ (๔) หรือยุบตามมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชี และงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่ วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบ และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายใน หกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายใน เวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้ โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมือง ไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

LIRT

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับกับการชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุตามมาตรา ๘๘ (๒) หรือตามมาตรา ๘๙ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุตามมาตรา ๘๘ (๒) หรือมาตรา ๘๙ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำตามมาตราดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

หมวด ๕

การควบรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๘๔ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา ๘๕ การควบรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่การควบรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

LIRT

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๘๗ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖ แล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง เพื่อมีคำสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันเลิกไป โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการเลิกและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่การควบรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลักให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นเลิกไปนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคห้า มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๘ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมือง ผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี
ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนเป็นพรรคการเมืองต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๙ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๖ วรรคห้า หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๐ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดแอบอ้างชื่อผู้ใดเพื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคของตนตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง หรือจัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่อื่นของพรรคการเมืองผู้ใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๔๔ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชีลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ่อนเร้นหรือทำลายหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดง

ที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๔ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด
ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท
ตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑
มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ หรือมาตรา ๕๖ หรือ
มาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
มีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๖๐
หรือมาตรา ๖๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขา
พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่า
แต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๑๐๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขา
พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ วรรคสาม หรือมาตรา ๖๔
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และ
ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

LIRT

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๑๑๒ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่พรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พรรคใดยังมีได้ดำเนินการให้มีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคนตามมาตรา ๘ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๘ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๓๓ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียน
ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่ดำเนินการเสร็จ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒
มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๑๑๔ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วน
ตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันเลิกไป และให้นายทะเบียนดำเนินการตาม
มาตรา ๗๗ วรรคสอง

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่ผู้ใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง
ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้สมาชิกภาพของผู้นั้นสิ้นสุดลง
ทุกพรรคตามมาตรา ๒๗

มาตรา ๑๑๘ ให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินตามโครงการและแผนงาน
ประจำปี ๒๕๕๐ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ยังคงดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะ
เวลาที่กำหนด และดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้

มาตรา ๑๑๙ พรรคการเมืองใดมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่ใช้อำนาจ
เช่นเดียวกันกับศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
นี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง**

พ.ศ. ๒๕๔๑

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔

(๒) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลรวมกันจัดตั้ง โดยได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

LIRT

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของ พรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของ พรรคการเมือง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้

ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณา หรือตรวจสอบได้

หมวด ๑

การจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปสามารถรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

LIRT

มาตรา ๕ ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ พรรคการเมืองต้องมีนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง
- (๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- (๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง
- (๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง
- (๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก
- (๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก
- (๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก
- (๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
- (๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดนำบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

LIRT

(๑๓) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

(๑๔) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เหนรัญญิพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๓ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง ต่อนายทะเบียนพร้อมกับนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และสำเนารายงานการประชุมของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง

(๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

(๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

(๒) นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองมีลักษณะไม่ขัดต่อมาตรา ๑๐

(๓) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓

(๔) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และ

(๕) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ตามมาตรา ๑๓ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่นายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

LIRT

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๔ (๓) มีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ หรือมีข้อความไม่ชัดเจน หรือบกพร่อง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองได้แก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

ถ้าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ดำเนินการแก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง หรือดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ยังไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองซ้ำหรือพ้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทำความเข้าใจว่าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ได้มีการตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

(๒) ในกรณีที่ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนพิจารณารับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจากผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นดีกว่า โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

LIRT

(ก) ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ข) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ก) มีจำนวนเท่ากัน ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ค) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ข) มีจำนวนเท่ากัน ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

(๓) ในกรณีที่ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นเป็นชื่อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ไม่เคยมีการใช้มาก่อนและตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

ให้นายทะเบียนแจ้งการรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (๒) และ (๓) เป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๓ ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๑๔ ให้นายทะเบียนจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมืองและให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วเป็นนิติบุคคล

หมวด ๒

การดำเนินการของพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การดำเนินการในทางการเมือง

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๒๑ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี บริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑
- (๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๕) พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าว

มีลักษณะตามมาตรา ๕๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสองไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบหกสิบวันนั้น

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมืองหรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใดๆ โดยมีได้เป็นพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง

(๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรณูการพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น

(๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

LIRT

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๗ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เห็นว่าผิดหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้ผิดหรือข้อบังคับดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไป

LIRT

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้น ให้หัวหน้าพรรคการเมือง มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรค การเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดและอย่างน้อย จะต้องมีการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้ง สาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย ประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เสรฐฤทธิสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย และข้อบังคับพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือ รายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบ ตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๔ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่ง นายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

LIRT

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา พร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสองให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้พรรคการเมืองช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ ๒

การเงินของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๓๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๘ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๘ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

- (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘
- (๓) บัญชีแยกประเภท
- (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน

บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

มาตรา ๓๕ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้จัดแจ้งการจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง

งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๔๐ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ในที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง- หักหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญกษาปณ์พรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๓๘

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและประกาศให้สาธารณชนทราบ

มาตรา ๔๑ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

หมวด ๓

การสนับสนุนพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การบริจาคแก่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ การบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

LIRT

มาตรา ๔๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อพรรคการเมืองได้รับการบริจาคเงิน ให้พรรคการเมืองเปิดเผยรายชื่อผู้บริจาคและจำนวนเงินที่ได้รับการบริจาคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๗ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้

มาตรา ๔๘ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นกรบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับการบริจาคด้วย

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค

(๓) สำเนาหลักฐานการรับบริจาค

ในกรณีการบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือค่าของสินค้านั้นก่อนจึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่ไมอาจคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๔๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งเข้าบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค

มาตรา ๕๐ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นกรบริจาคโดยไม่เปิดเผย

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำความผิดอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร

ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือ
คุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากร
ของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือดำเนินการในทางการเมืองจาก

(๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขา
อยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น
เกินร้อยละสิบห้า

(๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์
ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มี
สัญชาติไทย

(๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนิน
กิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตาม
(๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๕๓ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อ
ดำเนินการในทางการเมือง

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือ
นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

ส่วนที่ ๒

การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

มาตรา ๕๖ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับ

การพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๖๘

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๗) เงินดอกผลของกองทุน

(๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมือง ซึ่งสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน และผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งไม่มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๘ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ให้จัดสรรให้เป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนสมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง จำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อ

ของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด จำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง และจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตามลำดับ

มาตรา ๕๕ ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

มาตรา ๖๐ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่นๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๕๐ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน

มาตรา ๖๔ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔

การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

LIRT

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๖ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๓) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(๔) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓

มาตรา ๖๗ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนและผู้แทนจากอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้อัยการสูงสุด เพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

LIRT

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำการตาม มาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของ พรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราว

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กหรือยุบตามมาตรา ๖๕ นอกจากกรณีตาม มาตรา ๖๕ (๓) ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของ พรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเล็ก หรือยุบ และให้สำนักงาน ตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่ องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับกับการ ชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒ หรือกระทำการตามมาตรา ๖๖ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมือง ที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมี ส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่ วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

หมวด ๕

การรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๗๐ การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรือ อาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๕ การเรียกประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๗๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๑ แล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันยุบไป โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้น หรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองอื่นในกรณีที่สามารถเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการยุบและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินกิจการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๗ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๐ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม หรือมาตรา ๓๔ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๒ พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๓๗ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จ

ในบัญชี แก้ไขบัญชี ช้อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๔ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๘๙ พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๙๑ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๒ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และในกรณีที่พรรคการเมือง

ดังกล่าวพรรคโดยังมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๕๒ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง ขอบบังคับพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕ และดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๕๒ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันยุบไปตามมาตรา ๖๕ และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มิได้ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓ ให้หนังสือรับรองการจัดตั้งพรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๕๕ ภายหลังจากที่พรรคการเมืองได้ดำเนินการเลือกตั้งเหรียญพรรคการเมืองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกรีบดำเนินการนำเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่งต่อเหรียญพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เลือกตั้งเหรียญพรรคการเมือง

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกคนใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

LIRT

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อกำหนดระเบียบการจัดตั้งและการดำเนินการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐**

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” ระหว่างคำว่า “การบริจาค”
และคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๔๑

“ศาลรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า องค์การอื่นที่ทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

LIRT

“(๖) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๖ เว้นแต่จะได้ล่วงหน้ากำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองหรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองหรือประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังมิได้ล่วงหน้ากำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๕๑/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นการกระทำที่เป็นความผิดรุนแรงและเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับหลักเกณฑ์ในการใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังไม่รัดกุมและอาจมีการนำชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองมาใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินกิจการทางการเมือง ทั้งจะทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความเข้าใจผิดว่าพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปแล้วนั้นยังคงมีสิทธิในการดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไปได้สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้